

DOMOLJUB

Izba ja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 35.

V Ljubljani, dne 27. avgusta 1908.

Leto XXI.

Gospodarski program Kranjske.

Vlada je bila po raznih dogodkih prisiljena se ozreti na južne pokrajine, zlasti na Dalmacijo in Istro. Stoletna zanemarjenost in vsestranska zaostalost teh dežel za drugimi kronovinami se ni dala več zamolčati, in tudi izgovor, da sta to »pasivni deželi«, ki sta itak v breme drugim bogatejšim deželam, se je moral umakniti splošno-državnemu oziru, ki zahteva, da država tudi kaj žrtvuje, da se morejo dvigniti zaostali kraji, ki sami iz sebe ne morejo zmagati potrebnih izdatkov za velike zgradbe in zboljšave.

Prvi sad tega spoznanja je bil gospodarski program za Dalmacijo. Težišče Avstrije se pomika proti jugu in ozir na morebitno vojsko z Italijo in na Balkanu je prisilil državo, da okrepi one kronovine, ki so ji naravna bramba ob meji. Za Dalmacijo je prišla Istra, za katero se je sestavil spored, ki se ima izvršiti v 15 letih in ki obsega cestne gradbe, vodovode, železnice, obrt, pomorske zgradbe, pošte, brzojave, uravnave, zboljšave, zadružništvo itd. Vlada je pripravljena z večjimi vsotami podpirati vse naprave, ki so v sedanjih razmerah predpogoj za večji kulturni razvoj. K Istri je pritegnila tudi Goriško in se je določil zanjo precej obsežen program. Potrebno je pa, da se ta program razširi tudi na Kranjsko. Saj je Kranjska zemljepisno in narodno zvezana z Istro in z Goriško in tvori z njima eno celoto tako, da je za uspeh državne akcije v Istri, Goriški in Dalmaciji neobhodno potrebno, da se dvigne Kranjska. Ravno iz Kranjske prihaja najmočnejša spodbuda že sedaj v južne pokrajine, in bilo bi za gospod. in kulturni napredek celega juga neprecenljive važnosti, da se tukaj omogoči hitrejša napredovanje.

Zato je pa potrebno, da se v to veliko državno akcijo pritegne tudi Kranjska.

Naši državni poslanci so že sprejeli to misel, ki se nam zdi največjega pomena. Gre se nam tu v prvi vrsti za nekatere velike naprave, ki so neobhodno potrebne, pa jih ni mogoče izpeljati brez izdatnega sodelovanja države. Za gospodarstvo je neobhodno potrebna preskrba z vodo za tri velike okraje, ki se zdaj ne morejo razviti ravno zaradi tega pomanjkanja. To so Suha Krajina, Notranjska in Bela Krajina. Dalje potrebujemo cestnih zgradb, mostov, zboljšav, travnikov in planin in celo vrsto drugih naprav, ki jih ne bi zmaga dežela nikdar iz lastne moči, a so neobhodno potrebne za razvoj dežele.

Treba bo sestaviti vse te zahteve, da bomo imeli pregled čez to, kar se naj izvrši v naši deželi. Od države pa moramo zahtevati, da tudi ona podpira naš gospodarski program.

Dr. Lampe.

Agrarne borbe.

V borbi stanov je prišel kmečki stan v težak položaj. Njegovo težko delo mu ne prinaša sadu, njegov trud je brez plačila. Boljše se godi delavcu, ki za svoje gotovo delo dobi tudi gotovo plačilo, kakor pa majhnemu zadolženemu posestniku, ki mu slaba letina niti toliko dohodka ne prinese, da bi mogel plačati svoje obveznosti. Bil je celo leto delavec brez plačila, kajti končni obračun mu kaže, da je delal za stonj. To je bridko, in zaradi tega ljudstvo trumoma zapušča poljedelstvo, pušča tudi zemljo zanemarjeno in neobdelano in hiti v mesto za obrtnim delom.

Dobiček od kmečkih pridelkov spravljajo veliki prekupci, ki na borzah določajo cene. Hkrati pa je splošna industrializacija cene delavskim silam dvignila tako visoko, da jih kmet več ne more zmagati. Ta-

ko je prišel kmečki stan v stisko in si ne more pomagati.

Pa so še drugi sovražniki kmečkega stanu. V Italiji se je odigrala sedaj velika borba med kmetom in revolucionarnimi socialnimi demokrati, ki se je to pot končala z zmago združenih kmetov. Socialna demokracija vidi v kmetu svojega glavnega sovražnika. Letos je hotela kmečki stan smrtno zadeti s splošno stavko vseh poljskih delavcev. Organizirali so poljske delavce in hlapce in ob času žetve proglasili stavko. Več mesecev prej so že s podrobno agitacijo delavstvo pripravljali, in ko se je začela žetev, je izbruhnila stavka, ki je trajala več tednov. Socialna demokracija je naravnost povedala, da hoče tolikokrat porabiti stavko kot svoje najhujše sredstvo, dokler ne uniči kmečkih posestnikov in tako pripravi tla za svojo socialno revolucijo. Zato ni bila to le stavka, ampak je bil pravi uničevalni boj proti kmetu sploh.

Kmetje so se pa ob pravem času pripravili. Kmečke zveze so se trdno organizirale in so sprejele boj s socialno demokracijo. Kmet je v prvi vrsti seveda delal sam. Kmečke zveze so pa naročile v velikem številu kmetijskih strojev, ki so delali za tisoče delavskih rok. V krajih, koder kmet o strojih doslej ni ničesar vedel, so se naenkrat udomačili moderni stroji. Potem so kmečke zveze klicale iz drugih krajev delavce, ki niso v socialistični organizaciji. Tako je prebil kmečki stan čas žetve.

Za mladev so pa udarili soc. demokratje iznova, in kmetje so zopet sprejeli ta boj. Pa socialisti so postali zdaj nasilni. Odganjali so delujoče od dela, napadali mlatilne stroje in jih ustavljali. Na cestah in poljih so ležale razbite in prekucnjene mlatilnice. Najhujše je bilo okoli Parme in Ravenne v takozvanih Markah. Pa kmet se ni dal ostrašiti. Pregnali so na-

padalce, in kmalu so zopet delali kmetijski stroji. Tam, kjer so prej z roko mlatili, ali koder so volji z nogami stopali po snopih, je zdaj stroj z naglico opravil svoje delo, in kmečke zveze so skrbele, da so prišli pri strojih hitro na vrsto kmetje eden za drugim. Soc. demokratje so hujskali celo hlapce, da naj po hlevih ne krmijo živine, da bi od lakote poginila.

Pa vsi ti naporji so se razbili ob kmečki vztrajnost, in soc. - demokratska stavka se je ponesrečila. Soc. demokracija ni dosegla svojega namena. Posledice te vojske proti kmetu so sledeče:

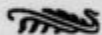
1. Kmetje so se združili v svoje trdne stanovske organizacije.

2. Ker je v Italiji delavcev v izobilju, so zdaj kmetje soc. demokrate spodili iz službe in poklicali delavce iz drugih krajev.

3. Kmet se je seznanil s strojem, ki bo vzel dela tisočerm delavcem.

Ta borba med kmetom in soc. demokracijo je jako poučna. Pravična in koristna je del. organizacija, ki se obrne v industriji proti izkoriščajočemu velekapitalu, da doseže opravičeno zboljšanje za delavca, a brezvestna je soc. demokracija, ki hujška v pogubo kmeta in delavca, samo zato, da bi njeni voditelji dosegli svoje politične cilje. Zato je pa stvar kmetov samih, da se združujejo in postavijo v bran proti obema velikima sovražnikoma: Proti brezvestnemu liberalnemu kapitalizmu, ki sesa na tihem kmetovo kri, in proti prevratni soc. demokraciji, ki ga hoče s silo pregnati z njegove posesti.

To je veliki namen krščanskih kmečkih zvez!

Kmečke zveze kot politična društva.

Trdne politične organizacije nam je potreba za naš slovenski kmečki stan, naše ogromne kmečke čete so še vse premalo organizirane. Niti zelena Štajerska, ki nekako prednjači v tem oziru, nam še ne more dati dovolj jasne slike, na kateri bi videli vse kmete zbrane v svojih političnih društvi, niti Kranjska nam ne more nuditi izgotovljene slike, na kateri bi se jasno pokazala politična organizacija našega kmečkega stanu. Še bolj kakor te dve deželi, so v politični organizaciji zastopane druge dežele slovenske, in le majhen del slovenskih kmetov je dandanes združen v politični organizaciji. Zato pa je dandanes prva in glavna potreba, da se naše pošteno slovensko kmetstvo združi v velike in male politične organizacije, v eno trdno, dolgo vrsto, ki bo stala neomajano na braniku za svoje politične in stanovske pravice.

In kdo je v prvi vrsti poklican, da združi, organizira in poduči naše kmete, da jih postavi v bojno vrsto za svoje pravice? — Nihče drugi kakor naše kmečke zveze. V vsakem večjem kraju, kjer še ni kmečke zveze, naj naši somišljeniki skrbijo za to, da se prej ko mogoče taka ustanovi, ker ravno kmečke zveze so ona

središča, okrog katerih se naši kmetje lahko zbirajo in shajajo, kmečke zveze so in naj bodo oni tabor, v katerem naj se posvetuje naš kmet o svojih stanovskih pravicah. Kmečke zveze naj bodo oni šotor, v katerem naj se združujejo naši poštteni krščanski kmetje, da si pridobijo in izboljšajo pravice in ugled, ki ga potrebujejo pred drugimi stanovi. V kmečkih zvezah naj se bije boj za naše politične pravice in gospodarske interese. Tukaj naj se razvije vse naše politično življenje in odtod naj izhajajo vse zahteve in želje, ki tarejo našega teptanega kmeta na deželi.

Da pa se bo to tudi res izvršilo, zato je treba, da je naš kmet tesno združen v svojih stanovskih organizacijah, v kmečkih zvezah. Vsak okraj, vsaka večja vas mora imeti svojo kmečko zvezo, oziroma vsaj pododbor kmečke zveze in vsaka vas ali selo naj ima natančno razdeljene svoje kmečke zaupnike, ki so ob času potrebe rade volje pripravljeni storiti vse, če se gre za kmečke koristi, ki so vselej in povsod na svojem mestu in se ne bojijo žrtve za svojo lastno korist in korist bližnjega, ki se bode morebiti še-le v bodočnosti pokazala.

V kmečkih zvezah naj se širi, vzbuja in vtrjuje stanovska zavest v kmetih, v kmečkih zvezah naj se goji in utrdi ljubezen do domovine, naše lepe slovenske zemlje, v kmetijskih zvezah naj se pokaže in razloži našim kmetom, koliko bogastva in naravnih zakladov še hrani prelepa naša dežela, ki je bila vedno in vsikdar zvesto udana do naše presvite cesarske rodbine.

Dà, namen, delokrog in cilj naših kmečkih zvez so lepi, vzvišeni in zares važni za naš kmečki stan. Delokrog kmečkih zvez je obsežen, dà, skoro prevelik, a z vztrajnim delom in nesebično požrtvovalnostjo se dà vse doseči in izvršiti. Kmečke zveze le tedaj izvršujejo svojo lepo nalogo, ako se vedno gibljejo, ako vedno pazijo na to, da se življenje v zvezah vrši v vedni dotiki z dnevnimi vprašanji, ki so važna in odločilna za naše javno življenje, ki so posebno velikega pomena za kmečko blagostanje. In tukaj imajo kmečke zveze v prvi vrsti dolžnost in sveto nalogo, da se poslužijo vseh zakonitih pripomočkov, ki služijo razvoju in procvitu kmečkega stanu. Kmečke zveze se morajo pridno in vestno udeleževati volilnih shodov in bojov za državni in deželni zbor, one morajo gledati, da dobi njih okolica dobre, vrle in zanesljive poslance, ki bodo vedno le na podlagi krščanskih načel in stremljenj zastopali odločno koristi kmečkega stanu in ki bodo prvi braniki naših narodnih in verskih svetinj.

Kmečke zveze morajo ob času volitev prirejati v svojih okrajih volivne in poučne shode, na katerih se ljudstvu razloži, kolikega pomena so dobri poslanci, ki odločujejo v zakonodavnih zastopih bodisi v dež. bodisi v drž. zboru. Na takih politično-poučnih shodih se mora ljudstvu tudi razložiti pomen občinskih zastopov, pomen krajinšolskih svetov in zdravstvenih odsekov. Na teh zborovanjih naj se izražajo želje in zahteve, prošnje in spomene, v katerih se opozarja na važne po-

trebe kmečkega stanu in v katerih naj se trdno in odločno branijo pravice kmečkega stanu. Kmečke zveze naj podučujejo naše kmete o koristih in pravicah kmečkega stanu sploh, one naj pa tudi vedno javno in glasno razkrivajo rane in slabosti naših oratarjev.

Kmečke zveze naj pa skrbijo tudi za lepo, pravno družabno življenje, ki naj se giblje in razvija na podlagi krščanske vere in njenih šeg in naprav. Kmečke zveze naj skrbijo, da dobijo njih člani v roke dobre knjige in časnike, da se širi med njimi duševna prosveta in izobrazba. Zato naj se prirejajo v vsakem kraju podučna predavanja, ustanavljajo naj se kmečke knjižnice, čitalnice in razna druga kmečka društva, ki širijo in pospešujejo duševno in gospodarsko izobrazbo, ki so temelj in središče duševne probuje, ki so središče duševnega, političnega in gospodarskega gibanja in življenja. — Ako bodo naše kmečke zveze v tem smislu delovale, potem se bode naše javno politično življenje prelepo razvilo, potem bodo imeli naši poslanci lažje delo in bodo uspešneje lahko zastopali kmečke koristi, a vi kmetje pa boste dosegli mnogo dobrih sadov, ki vam bodo plačilo in nagrada za vašo samopomoč, ki vam bodo pa tudi v čast in ponos, da ste to sami dosegli s svojo delavnostjo, vztrajnostjo in požrtvovalnostjo. Zato v boj in na delo, kmečke zveze, za svoje pravice in koristi.

Političen pregled

VOJNI PRORAČUN.

Ministrski svet se je pečal 18. julija s proračunom vojnega ministra in vojne mornarice. Za prihodnje leto se zviša plača častnikom skupno na 9 milijonov kron, moštvo se bo izboljšala hrana in zato se je podelilo 500 tisoč kron. V letu 1910 se pa povišajo tudi vojakom plače za tri in pol milijona kron. Skupni proračun armade znaša velikansko število, namreč 315 milijonov kron. Izredne potrebščine izkazujejo 14 milijonov kron, in sicer: za izpopolnitev vojnih potrebščin, za zgradbe, stanovanja, za korna vežbališča in za male organizacijske izpremembe. Pomnožiti nameravajo strojne puške in izpopolniti artiljerijo. Seveda ne bodo izvršili nobenih vojaških izprememb, dokler se ne doseže vojaško sporazumljenje med obema državama polovicama — Avstrijo in Ogrsko.

ANGLEŠKI KRALJ EDVARD V IŠLU PRI NAŠEM CESARJU.

Angleški kralj je čestital našemu cesarju ob 60letnici in obenem pokazal s svojim obiskom, da ostane staro dobro razmerje med obema državama. Radi vhodnega vprašanja je včasih nastalo majhno nasprotje med Avstrijo in Anglijo. Vendar upata sedaj obe vladi, da bo Turčija vztrajala pri redu, ki ga je določila, in da bo naredila mir tudi v Makedoniji. S svojim obiskom v Işlu je pokazal kralj Ed-

vard, da je nasprotnik sovraštva med evropskimi državami in da želi sporazumljenja in miru med njimi.

KAJ JE S SRBSKO ZAROTO?

Znani Nastič je izjavil, da sodišče ni zadovoljno z njegovimi izjavami. Časopisi, zlasti madžarski, pišejo, da vsa zarota nima nič resnega na sebi in da je vsa revolucionarna zveza otročarija. V Dvoru so zopet zaprli tri Srbe. Hrvaški list »Večernik« poroča, da se je Nastič udeležil tudi banjaluške »veleizdaje«. Šel je parkrat v Banjaluko, in tako jih je pridobil nekaj zase. Nato so zaprli več oseb. Nastič sam pa jo je popihal. Hrvatje so zelo razburjeni nad Srbi. Starčevićeva stranka je priredila v Zagrebu dobro obiskan shod, na katerem so ostro obsojali velikosrbsko gibanje. Zborovalci so po shodu demonstrirali pred »Srbsko banko«, žvižgali ter peli za Srbe sramotilne pesmi. Nekateri ugledni politiki celo izjavljajo, da se bo vsa ta stvar končala z groznim polomom in neko sramoto za vladu, ker vsi dokazi ne bodo zadoščevali za obtožbo. Vrše se hišne preiskave, in sicer v Sarajevu in Mostarju. Preiskave po uredništvih srbskih časopisov so pa ostale brezuspešne. Zadnje dni so aretirali dva hrvaška odgovorna urednika listov »Obzora« in »Pokreta«, in sicer sta bila prijeta glede na določilo (paragraf) 300. kazenske postave zaradi hudodelstva hujskanja z objavo člankov dne 17. t. mes. pod naslovom: »Kako se fabricira veleizdajstvo«. Izpustiti ju nočejo, ker urednik lista »Obzor« ni hotel izjaviti, da ne bo več objavljajal podrobnosti o preiskavi. Zadnji hip so jih vendar le izpustili.

NOVA ODKRITJA O VELESRBSKI ZAROTI.

Urednik Wagner je odkril v svojem v Sarajevu izhajajočem listu čudne stvari o zvezi med umorom prejšnjega srbskega kralja Aleksandra in pa velesrbskimi zarotniki, oziroma sedanjim kraljem Petrom. Zarotniki proti Aleksandru so bili sami propali častniki, ki so umor izvršili za denar, da poplačajo svoje dolge in da prejmejo višje »šarže«. Zato se je po vsej pravici pošteno srbsko ljudstvo zgražalo nad umorom. Tudi med zarotniki zoper prejšnjega kralja so bili nekateri velikosrbski pristaši. Sedanji kralj ve za zaroto in jo, kot nekateri mislijo, celo podpira.

TURŠKA USTAVA.

Nekaki čudeži preosnavljajo Turčijo. Eni so vsled teh dogodkov še vedno črnogledi, nezaupljivi, in povdarjajo, da se ustava ne bo dala izvesti. Pisano gledata sedanji preobrat v Turčiji Rusija in Italija. Spremembe se pa zelo veselita Avstrija in Nemčija. Zanimivo je besedilo turške ustave. Glavne točke so sledeče:

1. Vsi turški podaniki, naj pripadajo katerikoli narodnosti ali veri, imajo osebno svobodo in so enaki glede na svoje pravice in dolžnosti nasproti carstvu.

2. Nihče se brez zakonskih razlogov ne sme tirati v preiskavo, zapreti, vreči v ječo ali kaznovati.

3. Pod nobeno obliko in pretvezo se ne dopušča osnivanje izvanrednih sodišč.

4. Prebivališče vsakogar je nedotakljivo. Ni svobodno v kako hišo stopiti ali pred njo postaviti stražo, kakor samo na način, ki je določen po zakonu.

5. Turški podložniki imajo pravico potovati v katerokoli zemljo, bodisi radi posla, bodisi iz drugega vzroka.

6. Kar se tiska, se sme izdati, ne da bi se predlagalo državnim preglednikom. Tiskovni pregreški se obravnavajo pred rednimi sodišči.

7. Veliki vezir izbere, oziroma predlaga ministre razven treh. Njemu pripada nadalje izvolitev diplomaških zastopnikov, dalje imenovanje guvernerjev in drugih uradnikov.

8. Proračun rednih in izrednih državnih izdatkov se mora brezpogojno objaviti v začetku vsakega leta.

9.—13. Dalje govori besedilo o uradnikih in znanosti. Zadnji dve točki 14. in 15. pa določata, da se ima sklicati parlament, če bi hoteli izpreminjati obstoječe zakone ali izvršiti kako preosnovo nad ministrstvom. Tako lezejo Turki 50 let za drugimi državami in mi se le čudimo, da so sploh že toliko napredovali.

Izobrazbi.

France Erjavec.

Opravičeno je pel Simon Gregorčič ob prezgodnji smrti znamenitega učenjaka in pisatelja:

»Umrli je mož!

Kdo tak je še med nami

Kot on, ki spi v prezgodnji groba jami,
posut tu v zemlji z venci, šopki rož?

Res, prezgodaj je umrl, umrl mož. A pogledajmo njegovo življenje in delovanje, da se prepričamo o resničnosti teh besedi.

France Erjavec je bil rojen v Ljubljani leta 1834. od ubožnih starišev. Že zgodaj sta mu umrla oče in mati nagle smrti. Podpirali so ga odslej dobri ljudje, zlasti njegov stric. Po dovršenih gimnazijskih študijah je študiral na cesarskem Dunaju kemijo in prirodoslovje. Od naučne uprave je dobil 600 kron podpore, da se usposobi za učitelja na realkah. Leta 1860. je dobil službo na zagrebški realki. V tedanji dobi ni dobil nobeden Slovenec službe doma. Bili so pač žalostni časi. Avstrijska vlada je bila vedno v strahu pred vselovansko idejo, pred seboj je imela še tudi germanizatorične namene, ki so se ji pa izjalovili. V Zagrebu je služil celih 11 let, od tam se je preselil v Gorico leta 1871., kjer je ostal do svoje smrti 1887., ki ga je tako naglo dohitela. Zvečer je sedel v družbi svojih prijateljev, ob 11. uri ponoči se mu je vtila naglo kri in opolnoči je bil že mrtev, previden s svetimi zakramenti. Bil je vse življenje dosleden katolik. V njegovi družini se je opravljalo vse potrebne molitve in držalo načel katoliške Cerkve. Bil je tudi zaveden in odličen Slo-

venec. V njegovi hiši so bile vedno slovenske služkinje in v družini in javno ni trpel nemškutarstva ali pa žlobudrave furlanščine, ki se je tedaj tako šopirila v Gorici in se še danes šopiri. V tem oziru bi ga lahko posnemal marsikateri slovenski veljak, ki ob vsaki priliki udari na nemško struno bodisi pod domačim krovom ali pa tudi na cesti.

Zdaj si pa oglejmo Erjavčeve zasluge za nas Slovence!

Že v svojih gimnazijskih letih se je pridno bavil s prirodoslovjem. Prehodil je s par veljaki skoro vso Kranjsko deželo. Med letom se je pa pridno vadil v dijaškem listu »Vajah« lepe slovenščine. Na Dunaju se je posvetil svojemu ljubemu predmetu naravoslovju. Študiral je živalstvo, rastlinstvo, rudnine. Do tedaj nam je še manjkalo na srednjih šolah slovenskih učnih knjig za te stroke. Zato je začel marljivo spisovati učne knjige. Leta 1864. je izdal »Živalstvo«, ki ga je tako praktično uredil, da se rabi še danes v prvem in drugem gimnazijskem razredu. Ravnotako je priredil »Fiziko« ali »Knjigo prirode« za naše razmere. V dopolnilo tej knjigi je izdal še »Somatologijo«, kjer je natančno opisal človeško telo. Poleg tega je pisal še mnogo v nemške liste in neka befgijska učenjaška družba ga je povabila za sodelovanje. Opisal je zlasti vrste polžev, ki so doma ob Adriji, pa tudi na Hrvaškem. Ker je to delal z veliko natančnostjo in bistroumnostjo, je njegovo ime zaslovelo na daleč.

A umel ni pisati samo za učenjaki svet, ampak tudi za nevedčake, za priprosto ljudstvo. Družba sv. Mohorja je izdala njegove »Domače in tuje živali v podobah« v petih delih. Kako mikavno, poljudno in živo je opisal razne živali, njih življenje in delovanje! Kdor more dobiti knjigo, naj jo čita! Gotovo se dobi v knjižnici tega ali onega izobraževalnega društva. Ravnotako je opisal tudi »Škodljive živali«.

Njegova »Mravljia« je vzbudila veliko pozornost, istotako »Rak«. Kaj takega se ni pisalo na enak način niti pred njim niti za njim. Če čitamo ta dva spisa, se nam zdi, kot bi brali lepo povest. Mravljie kar žije pred nami in rak se obrača nerodno, a junaško in moško kot Martin Krpan z Vrha od Sv. Trojice pred cesarjem na cesarskem Dunaju.

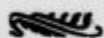
Veliko, veliko je še pisal Erjavec. A vsega ne bomo tu naštevati, ker bi čitatelja le dolgočasili. Pisal je lepe povesti, zabeljene s pristno slovensko šalo, ki nimajo para v našem slovstvu. Pisal je »O izgubljenem možu«, ki je študiral, a vse obesil na kol in postal potepuh, pisal je o ubogem »Auguštinu Ocepku«, ki je tri šole srečno dokončal v šestih letih in potem stopil v pisarno, vsem v zabavo in za smeh. Tudi povesti iz kmetskega življenja so se mu posrečile kot malokomu. »Ni vse zlato, kar se sveti« je izdala »Družba sv. Mohorja.« Tu opisuje kraškega kmeta, ki je v svojem vinogradu zasledil svetlo rudo in je mislil, da je zlato ter odšel v furlanski Videm, da tam proda svoje bogastvo. A revež je hodil zastoj in nazadnje prišel v Gorico k Erjavcu, ki mu je razložil, kaj nosi s seboj. Tudi razne poto-

pise in opise nam je zapustil. »Med Savo in Dravo«, »Gostba v Mazincu« nam opisujeta hrvaške razmere in običaje v tedanji dobi. »Jedna noč na Kumu«, »Beseda na kraški zemlji« in »Božični večer na Kranjskem« nam podajajo opise lepih slovenskih šeg in navad.

Pomagal je naš Erjavc tudi drugim pisateljem pri njih delu. Za njegove zasluge je bil imenovan leta 1875. za profesorja na zagrebško vseučilišče, a službe ni vsprejel. Bil je tudi za goriške Slovence zaslužen kot nadzornik pri otroškem vrtcu družbe sv. Cirila in Metoda in odbornik in nekaj časa tudi ravnatelj slovenske posojilnice.

Bil je delaven ves čas svojega življenja kot čebelica. Zato mu tudi gre po pravici čast in slava, ker takih mož kot je znanstvenik, učenjak in pisatelj Franc Erjavc, imamo Slovenci malo. Zato ni brez pomena pel o njem Gregorčič:

»Kje tak je še med nami
kot on, ki spi v prezgodnji groba jami!«

Listek.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

I. DEL. Prva knjiga.

Nadaljevanje petnajstega poglavja.

Kmalu potem je imel Gesij Flor s poslanikom iz Sirije pogovor, ki ga ni spravil v nič boljšo voljo. Poslanik mu je očital celo vrsto očitnih nasilstev in nepoštenosti ter mu zapretel, da bo o tem poročal samemu cesarju, ako se v bodočnosti ne poboljša. »Rimsko starejšinstvo in cesar,« tako je rekel, »nam radi pogledajo nekoliko čez prste, čeprav v svoji službi po posamnih deželah skrbimo tudi nekoliko za svoj lastni žep. Toda — so tudi tukaj gotove meje! Vse po pameti! Tako ne smemo izžemati ljudstva, da bi ga prisilili k uporu. To pa se godi tukaj.«

»Dobri Gal,« odvrne nato deželni oskrbnik, že večkrat sem ti povedal svoje mnenje, da storim rimskemu cesarstvu največjo uslugo, ako je prisilim, da si izreže to rak-rano judovstva s svojega živnega telesa. To hočem tudi dokazati pred cesarjem in starejšinstvom; kajti nikoli se ne bo ta rod, ki časti enega samega Boga, podvrgel našim bogovom. Če prisilim Jude k uporu, potem jih bomo uničili, in to bo prav in koristno za nas.«

»To so tvoji izgovori; poznam jih, in ne boš me premotil. Jutri že moram nazaj v Cezarejo. Daj mi zagotovilo, da boš skrbel za mir v tej deželi vsaj za eno leto, dokler traja moja služba. Potem počenaj, kar hočeš.«

»Dobro. Naj bo. Eno leto jim bom še prizanašal, ako mi obljubiš, da mi ne boš napravljaj nobenih sitnosti v Rimu, in če mi ljudstvo ne bo nagajalo preveč.«

»To je obljuba z marsikaterimi skrivnimi vrticami,« odvrne poslanik. »No, prisiliti te ne morem. Toda ne zanesi se preveč na priprošnje cesarice. Jaz ti v Rimu ne bom delal nikakih sitnosti, dokler me k temu ne prisili skrb za državni blagor.«

»Hvala ti, dobri Gal,« odvrne deželni oskrbnik s sladkožalobnim obrazom. »Ti boš videl še danes, da ni moja krivda, če se prične upor. Kakor slišim, me hočejo judovski duhovniki tožiti pri tebi. Bližati se ti hočejo kot ljudje, ki prosijo pomoči. Prej sem te nameraval prositi, da jih nikar ne poslušaj; zdaj pa ti pravim: vzprejmi jih prijazno, in tudi mene smeš nekoliko ošteti vzpričo njih, da odidejo zadovoljni odtoč. Kajpak, jutri te bom spremil s celo kohorto v Cezarejo.«

Ko je bil Flor sam, je rekel sam pri sebi: »Dokler ga državni blagor ne bo prisilil, mi ne bo povzročal nikakih sitnosti v Rimu. Razumem ta izgovor. In tudi oni migljaj o cesarici. Zadnji čas je zdaj, da se prične vojska. Samo toliko časa bom še počakal, da bom v Cezareji spravil na varno svoje zaklade in svojo ženo. Stotnik Lucij pa mora ostati tukaj, in tudi stari pridigar Lizija. Sami naj pazijo, kako bodo rešili svojo kožo iz tega obzidja, ko se prične bojni ples!«

Agripa je povabil poslanika in deželnega oskrbnika s častniki vred k slavnostnemu obedu. Toda brez močnega vojaškega spremstva bi ne mogla Rimljana skozi vrste razburjene množice priti do Agripove palače. Zato je poslanik odklonil povabilo in prosil kralja, naj on s svojimi sestrami, z Bereniko in Druzilo, pride zvečer v grad. To pa se ni zdelo pravnomočno niti kralju, niti ponosni Bereniki, zato so poslali opravičilo. »Noče se zameriti Judom,« pripomni Flor poslaniku. »Ničesar ni zaupati Herodijancem.« V resnici ni želel Agripa, ko je slišal o nameri duhovnikov, stati na strani deželnega oskrbnika, kadar bi ga tožil sinodij.

Flor je zapovedal natovoriti hitro in tiho vse, kar je imel zlata in dragocenosti v Jeruzalemu; večino stvari je že prej spravil v Cezarejo. Le njegova soproga se je še trudila, da bi s pomočjo svojih suženj lepo zatovorila množico svojih dragocenih oblek v dolge skrinje iz cedrovega lesa, ki so bile podobne mrtvaškim rakvam. Tudi najdragocenejša obleka iz indijske svile, vsa vezena z zlatom, s katero se je mislila postaviti pred Bereniko, je zdaj morala v skrinjo. In Kleopatra se je tolažila z besedami: »Ni se upala pred poslanikom pokazati se poleg mene!«

Med tem je velel Flor poklicati k sebi ječarja Meleha in mu je zapovedal, naj mu skrivaj pripelje ben Giora.

»Tvoji pristaši so mi za tvojo osvoboditev ponudili en talent,« nagovori oskrbnik roparskega poglavarja. »Če prisežeš, da mi boš tekem enega meseca prinesel še en talent in boš vrhu tega tudi poplačal stotnika, ki zahteva svoje plačilo za tvojo glavo, potem lahko uideš tukaj skozi okno. Kako se boš pomenil s stotnikom — Lucij Flav je njegovo ime, in pustil ga bom tu v Jeruzalemu — to je kajpak tvoja skrb. Končno me ne smeš niti ti, niti tvoji tova-

riši nadlegovati na poti. Ali si razumel? Toda priseči mi moraš pri svojem najvišjem Bogu!«

»Ne prisegam, kar ne morem izpolniti,« odvrne ben Giora. »Talent, ki ti ga ponujajo moji tovariši, ti mora zadoščati. Kar se tiče stotnika, ki ga ne bom pozabil tako kmalu, se bom že še pomenil z njim, kakor praviš. Poleg tega ti še obljubim, da bodo moje tolpe pustile tebe in tvoje imetje pri miru, ko boš odhajal. To ti mora biti dovolj.«

Po kratkem pomisleku dé oskrbnik: »Naj bo. Prisezi!«

»Moja prisega pa se ne razteza niti na Cestija Gala, niti na kakega drugega Rimljana,« opomni roparski poglavar. »Na drugi strani pa bodi prepričan, da bodo moje tolpe tebe in peščico tvojih vojakov razsekale na drobne kosce, ko se boš selil v Cezarejo, ako mene ne izpustiš iz ječe.«

»Kaj so mi mar Cestij Gal in drugi?« de' Gesij Flor. »Prisezi!«

Ben Giora je prisegel. Nato ga je deželni oskrbnik spustil skozi okno in mu je naročil, naj se skriva v gostem grmičevju cipres na vrtu, dokler ne pride truma duhovnikov na dvorišče. Potem se bo lahko pomešal med gosto množico.

»Ne bil bi ga izpustil, ko bi ne vedel, da si Judje brez njega ne upajo pričeti z uporom,« dé pri sebi Flor in gleda za ubeglim.

Glasovi pozavn so oznanili raztempelj, da je končana večerna daritev. »Zdaj pridejo,« zamrmra oskrbnik. Nato zapove tribun Liziji, naj vso posadko pokliče pod orožje, in naj poskrbi, da bo mogoče vsak trenutek zakleniti vrata.

»Svoje najzanesljivejše ljudi postavi desno in levo ob vratih,« zapove Flor; »če tako dvignem roko, zapri duri, in če tako, napravite z mečem potreben prostor. Še ena reč: Jutri zarano bom z dvema kohortama spremil poslanika v Cezarejo. S tretjo ostani ti tukaj, da boš vzdržal red. Tudi stotnik Lucij Flav ostane tukaj. Bom že to reč uredil s poslanikom. Zdaj urno vsak na svoje mesto! Že prihajajo.«

Res se je zaslislalo šumenje velikanske množice. Prihrumeli so, kakor valovi morja. V trenutku je bil napolnjen veliki trg pred gradom tako, da bi lahko stopal po glavah tisočernih in tisočerah, kakor po trdih tleh. Naenkrat zabuč glas: »Prostora dajte duhovnikom!« in s silo se razdele živi valovi, med njimi pa se prikazejo duhovniki v svečanem izprevodu. Spredej so stopale stotine pismoukov in levitov; sledili so jim duhovniki, med njimi mnogo častitih mož v svečani beli obleki. Nazadnje pa se prikaže v bogatem oblačilu veliki duhovnik.

Dobrosrčnega Cestija Gala je presenetilo to svečano poslanstvo. »Pri bogovih!« je zašepetal oskrbniku, »svečanejši bi ne znalo nastopati niti rimsko starejšinstvo. Ti jih boš moral povabiti v dvorano in ponuditi sedeže najplemenitejšim.«

Flor pa se je le zasmejal in rekel: »Mislili bodo, da se onečistijo. Ti še ne poznaš ošabnosti teh ljudi. Mi Rimljani smo v njihovih očeh kakor nečiste živali. Boš precej videl.« In deželni oskrbnik je

vprašal, če hočejo priti v dvorano. Vsi so se pričeli braniti mahajoč z rokami.

Ko je nastal mir, je nagovoril veliki duhovnik poslanika s kratkimi besedami po aramejsko. Poslanik odgovori latinsko in grško, da ne razume aramejskega jezika. Na migljaj velikega duhovnika stopi nato v ospredje Jožef ben Matija in prične svoj dobro sestavljen grški govor, v katerem prosi in zahteva poslanikove pomoči zoper nasilstva deželnega oskrbnika. Bila je sreča za deželnega oskrbnika, da je le malo ljudi iz množice razumelo ta govor; sicer bi gotovo pričeli upor. Flor pa se je samo smejal, pripomnil, da je toinono nedokazano, toinono pretirano, največkrat pa, da so to stare pravice in navade deželnih oskrbnikov, ki morajo navnotako živeti od svoje službe, kakor duhovniki od svoje desetine. »Vzemimo en sam primer, dobri Gal,« tako je rekel, »strašno obtožbo, da sem ugrabil deklico. Bila je samo posledica smešne pomote, kakor lahko precej dokaže Metilij Celer. Ko sem spoznal pomoto, sem izpustil deklico.«

»Kje je zdaj ona?« zakliče eden izmed ljudstva. »Jaz, poveljnik tempeljske straže, bi rad vedel to; kajti ona je moja nevesta.«

»Kaj je meni mar, kje je zdaj ona? Metilij Celer mi je priča, da sem jo precej izpustil danes zjutraj, ko sem spoznal pomoto. Vprašajte, če hočete, kraljico Bereniko; ta v svoji kraljevski dobrotljivosti včasih vsprejme pomoči prosee!«

»Dovolj, dobri Flor,« govori nato poslanik. »Veseli me, da se ti je posrečilo tako sijajno zavrtniti to obtožbo. In tako so gotovo tudi drugi slučaji nedokazani ali pa pretirani. Vendar bi te prosil, da si v svoji težki službi še bolj dobitljiv in milostljiv ter da se varuješ tudi vsake navidezne krivice. Vas pa, duhovniki in ljudstvo judovsko, opominjam popolnoma resno: ne poslušajte nezadovoljnih rovačev in nemirnežev. Pomislite na rimsko moč, ki si je priborila ves svet. Pred kratkim je Vespazijan na daljnem zapadu premagal otok Britanijo, čegar prebivalci so desetkrat močnejši in bojvitejši, kakor vaš

mali narodič. Če bi se vi v svoji blaznosti zaslepljeni drznili proti nam dvigniti le mazinec, bi vas naše vojaštvo kar razdrobilo. Pomorili bi vas z ženami in otroci, vaše mesto in tempelj, na katerega ste tako ponosni, pa bi porušili do tal.«

Po teh besedah je poslanik odpustil duhovnike ter je prijel Flora za roko, da bi se vrnil z njim v palačo. Velika množica in mnogo duhovnikov ni razumelo poslanikovega grškega govora. Razumeli pa so zaničevalni posmeh in izzivajoče poglede deželnega oskrbnika. Ko pa so proti koncu videli, da si duhovniki, ki so znali grško, zatiskajo ušesa, so pričeli z divjim krikom in vikom pretiti proti palači. »Sramotilne besede je govoril zoper sveto mesto!« — »Ha, deželni oskrbnik se norčuje iz naših pritožb!« — »Glejte, kako sramotno so odslovili velikega duhovnika!« — »Smrt Rimljanom!« — »Maščevanje! Naskočite grad!« je zvenelo in bučalo semintja. Za trenotek se je zdelo, kakor bi se množica tudi brez orožja hotela vreči na vojake. Toda prednje so strašile sulice, ki so jih vojniki tako mirno držali pred seboj. Tudi Eleazar je spoznal, da zdaj ni ugoden čas za naskok. Z mogočnim glasom je zavpil ljudstvu, ki je tiščalo naprej: »Ne zdaj! Ali hočete žrtvovati svoje duhovnike? Ko mine jutrišnji praznik, se bomo oborožili in maščevali krvavo.«

»Da, da! Prej izpustite duhovnike! Potem zopet pridemo! Eleazar ima prav; on bodi naš poveljnik!« jih je klicalo mnogo, in tisočeri odmev je ponavljal besede. Množica se je umaknila in duhovniki so odšli mož za možem. Toda ne vsi. Flor je dobro razumel besede Eleazarjeve in se je bal, da se množica vrne, predno bo on mogel ubežati z ženo in svojimi zakladi. Zato je svetoval poslaniku, naj obdrži enega izmed duhovnikov kot talnika pri sebi. Poslanik je dal povelje, pridržati Jožefa ben Matijo.

To obnašanje ljudstva je potrdilo deželnega oskrbnika v njegovem sklepu, da mora precej zapustiti Jeruzalem. »Zdaj so Judje pripravljeni za upor,« je rekel pri sebi »Oborožili se bodo, kakor je rekel poveljnik tempeljske straže, in bodo na-

skočili grad še morebiti, predno mine jutrajšnji praznik. Ben Giora in njegovi ti-soči se bodo združili z njimi. Torej je zadnji čas, da odidemo še to noč. Kako bi se mogli s peščico vojakov, ki so nam pri rokah, ustavljati sili celega ljudstva? Kohorta, ki jo bom pustil tukaj, je kajpak izgubljena. Da se le jaz rešim!«

Ko je napočila noč, zapove deželni oskrbnik pripraviti se na odhod. Metiliju naroči, naj sporoči, ko bo on s poslanikom pri večerji, da je ben Giora všel iz ječe in da namerava napasti Cezarejo. Vest je imela pričakovani uspeh. Takoj so sklenili z vsemi četami oditi mestu na pomoč. Tako je zapustil deželni oskrbnik na tihem Jeruzalem. Ena sama četa vojakov je ostala v mestu, med njimi tudi stotnik Lucij Flav.

(Dalje prihodnjič.)

Tajništvo S. L. S.

naznanja in vljudo prosi, da bi se vsa pisma, ki vsebujejo informacije, želje in prošnje do S. L. S., naslavljal na naravnost na naslov: »Tajništvo S. L. S. v Ljubljani, Katol. tiskarna.« — To velja vsem zaupnikom, somišljenikom S. L. S., kakor tudi vsem »Kmečkim zvezam«. — Obenem »Tajništvo S. L. S.« vljudo prosi, da bi vse kmetske zveze blagovolile poslati imenik odbora oziroma načelstva, kakor tudi seznamek vseh zaupnikov po posameznih krajih. Isto željo in prošnjo ponavlja »Tajništvo S. L. S.« tudi do vseh drugih naših zaupnikov in somišljenikov po deželi. — Konečno prevljudo prosi »Tajništvo S. L. S.«, da bi vsi zaupniki blagovolili novo tajništvo podpirati s točnimi, hitrimi in važnimi, res stvarnimi informacijami. Tudi tajništvo bo skušalo vsem postreči s točnimi in brzimi odgovori in pojasnili.

Razgled po domovini.

Vabilo na II. redni občni zbor »Kmečke zveze« za ljubljansko okolico. »Kmečka zveza« za ljubljansko okolico najvljudneje vabi vse svoje člane na II. redni občni zbor, ki se bo vršil dne 6. septembra t. l. popoldan ob treh v dvorani »Kršč. soc. zveze«, vhod iz Franciškanskih ulic. — Na dnevnem redu je poročilo odbora, volitev novega odbora in slučajnosti. Vrh tega bosta na tem občnem zboru poročala tudi državna poslanca dr. Šusteršič in gosp. vodja Povše. Govorilo se bo v prvi vrsti o stvareh, ki posebno zanimajo naše kmete in kmečke zveze. — Zato se vsi člani kar najlepše vabijo, da se gotovo v polnem številu udeležijo tega zanimivega občnega zbora. — Odbor »Kmečke zveze« za ljubljansko okolico.

Liberalni zgagarji. Liberalna zveza slovenskih zadrug, ki se bori z velikanskimi deficiti, poizkuša vse mogoče, da bi se vgnezdila

s svojim liberalizmom med ljudstvom. Kako slabo vest ima ta zveza, se vidi iz tega, da je pač objavila v »Narodu« nekaj števil, s katerimi hoče javnost slepiti — kajti visoke številke, ki jih izkazuje promet raznih mestnih hranilnic, vendar ne gredo na račun liberalne zveze; ni se pa upala povedati, kako ogromno izgubo dela vsako leto njena uprava, in je zamolčala svoj veliki deficit. Vkljub temu, da je popolnoma nesposobna za velik blagovni promet, pa se hoče uriniti pri dobavi sena. Kakor nadležni judovski agent se vsiljuje vsem županstvom, kakor bi bila ona vladni organ, po katerem se dele državne podpore. Celo vse kočevske občine so dobile nemška pisma, v katerih se jim kot edino zveličavna priporoča liberalna zveza. To je vendar preveč, in tudi mi, ki smo o liberalni zgagi doslej molčali, smo prisiljeni povedati c. kr. državni vladi sledeče: Liberalne zveze ni sprejela niti Splo-

šna avstrijska zadružna zveza v svoje članstvo, ker jo smatra kot konkurenco Zadružni zvezi, kot škodljivo in nepotrebno, in tudi c. kr. poljedelsko ministrstvo je iz istih razlogov odreklo subvencijo. V direktno nasprotstvo s poljedelskim ministrstvom, ki postopa v tem slučaju tako kakor v drugih deželah, se postavi deželna vlada kranjska, ako ona to, samo iz političnih nagibov v škodo obstoječi zadružni organizaciji osnovano zvezo podpira in neguje.

Znižane vožne cene za krmo na Kranjsko. Ministrsko predsedstvo objavlja, da se zaradi dolgotrajne suše na Kranjskem, vsled katere primanjkuje krme, dovoljujejo znižane vožne cene po progah avstrijskih državnih železnic, kakor tudi po dotičnih lokalnih železnicah za krmo. Z južno železnico se glede na znižanje vožnih cen vrše pogajanja. Podrobna določila o znižanju vožnih cen se še objavijo.

Stojnice bo ljubljanski magistrat odpovedal mesarjem, ki ne prodajajo mesa po znižani ceni, kakor so jo sklenili s 15. julijem upeljati. Tržni komisariat ukrene te dni vse potrebno. To je sicer umesten korak, le mesec dni je prepozno storjen. Če ni to morda le — pesek v oči konsumentom, ali pa cika to na bližajoče se — deželnozborske volitve?! — Zakaj pusti slavní magistrat druge mesarje pri miru? Saj je meso skoro še vedno po isti ceni, silno drago, akopram se živina prodaja po najnižji ceni. Hribar potrebuje pri volitvah ljubljanskih mesarjev, kaj mu potem mar drugo prebivalstvo!

Zlatomašnik č. g. Jožef Buh, naš odlični ameriški rojak, pride na obisk v staro domovino, kjer ostane preko zime pri svojih sorodnikih in znancih. Kličemo mu prísrečno: Dobro došel!

Novomeški kolegiatni kapitelj je kot patron za župnijo Šmarje pri Jelšah na Štajerskem prezeniral prečast. gosp. Janeza Bohanca, župnika in kn.-šk. duhovnega svetnika v Svetinjah pri Ormožu.

Dekliška Marijina družba križanska je poromala dne 23. t. m. na božjo pot v Cerngrob pri Stari Loki. Kljub precej neugodnemu vremenu je bila udeležba povoljna. Voditelj družbe je imel v lepo okrašeni romarski cerkvi govor in sv. mašo z blagoslovoma. Pred cerkvijo je pričakovala ljubljansko družbo starološka z zastavo. Tu je pozdravila v imenu starološke družbe gospodična Ivanka Wohlge-mut v lepo ubranih besedah ljubljanske sestre, za kar se ji je zahvalil družbin voditelj. Skupno kosilo je bilo v Stari Loki v dobroznani gostilni pri Jelovčanki, kjer nam je Jelovčanova mama jako dobro in po zmerni ceni postregla. Ob 3. so bile v dekanijski cerkvi pete litanije in ob 7. uri zopet dohod v Ljubljano.

Nadučitelj Leopold Abram umrl. Čermoš-njice, 17. avgusta. O Veliki maši jutraj ob 1. uri je tukaj preminul gospod Leopold Abram, v pokojeni nadučitelj in vodja šole v »Narodnem domu« v Gorici. Še en teden dni popred je došel semkaj na poset in se nekako okrepčat v našem svežem zraku k svoji hčeri, gospe Kovačičevi. V petek popoldne mu postane slabo, zadela ga je baje kap, nemudoma pošljejo po zdravnika in duhovnika, po noči, kakor je sam čutil, da bode umrl, je izdihnil svojo blago dušo v rokah svoje žene, hčere in svojega zeta, v veliko žalost svoje družine, ki se je danes do malega vsa zbrala k njegovemu pogrebu. Bodi mu zemljica lahka!

Glede dobave sena po znižanih cenah javlja nam »Gospodarska zveza«, da do sedaj še ni dobavila na celém Kranjskem še nikomur sena kakor po dnevni ceni in so vse tozadevne govorice, katere se trosijo po deželi od nasprotni strani, popolnoma neresnične. Kar se tiče provenience sena, ki ga bo dobavala »Gospodarska zveza«, so interesentje lahko zagotovljeni, da bodo dobili seno najboljše kakovosti nemške in laške proizvodnje. V Galiciji »Gospodarska zveza« ni kupila ne bilke; če se pa morda kak interesent zanima za gališko blago, mu je »Gospodarska zveza« z jako ugodno ponudbo rade volje na razpolago.

Beda na Barju je vsled nastopivše velike vode velikanska. Voda je stala na Barju en meter visoko, uničen je krompir, fižol in ajda. Tudi ob otavo je vsled tega Barjan. Pri povodnji pred par tedni ni voda napravila toliko škode kot naliiv zadnja dva praznika. V hlevih je stala živina do trebuha v vodi. Nakrat narastla, iz Notranjske došla voda, je udrila tudi v stanovanja. Pomoč je nujno potrebna in upamo, da se bode vlada ozirala na takojšnje posredovanje naših poslancev.

Gospodarska zveza v Ljubljani potrebuje za izvoz več kvintalov izbranih rumenih ali rudečih sladkih in velikih jabolok ter prosi društva in posameznike za tozadevne pouzgorjene ponudbe.

Pomoč za živinorejo. Deželni odbor je v seji dne 13. t. m. sklenil in brzojavno poslal ministrskemu predsedniku sledečo brzojavko: Ministrskemu predsedniku ekscelenci baronu Becku. Kranjski deželni odbor je v svoji današnji seji sklenil, da izrazi svoje najgloblje obžalovanje zaradi čisto nezadostne in poleg tega zaradi napačnih izvršilnih določitev tudi stvarno ponesrečene državne pomožne akcije glede pomanjkanja krme. Kranjski deželi grozi neposredno trajna izguba živinoreje, kar pomeni katastrofo za kranjsko narodno gospodarstvo. Deželni odbor izpolnjuje svojo dolžnost, ako pozivlje vlado, da naj brez odloga temeljito ukrene, kar je treba, da se to popravi, naj v tem oziru dá deželi na razpolago zadostno podporo in naj za primerno izvršitev pomožne akcije dá potrebna navodila. — Dalje je deželni odbor poslal c. kr. deželni vladi sledeči dopis: Z ozirom na tamošnje ukrepe v zadevi državne pomožne akcije glede pomanjkanja krme dovoljuje si deželni odbor c. kr. deželno vlado nujno opozarjati, da je cena po 7 kron za stot previšoka za dobavo sena z državno subvencijo od suše prizadetih živinorejcem, ker onemogočuje namen subvencije, in da bi bila skrajna cena 5 kron za stot. Dalje vidi deželni odbor veliko napako v tem, če se ne združi vsa dobava v eni roki, ker bi razdeljena dobava dala povod velikim preprirom in zmešnjavi, in izraža nujno željo, da se vsa dobava izvrši potem »Gospodarske zveze«.

V štajerski-lilrski kapucinski provinciji je kapitelj v Celju dne 18. avgusta t. l. določil sledeče prestave: Celje: P. Hieronim kot gvardijan v Schwanberg; P. Ladislav, vikar, v Celje; P. Ludovik v Krško. — Lipnica: P. Kerubin, rector studiorum; P. Rudolf v Celje kot katehet. — Gorica: P. Vilibald kot gvardijan v Škofjo Loko. — Wolfsberg: P. Leopold v Hartberg. — Krško: P. Ambroz v Škofjo Loko; P. Janez v Lipnico. — Murava: P. Rihard v Hartberg; P. Kalist kot superior v Mettersdorf. — Celovec: P. Joakim v Gorico. — Hartberg: P. Placidus v Knittelfeld; P. Matevž v Celovec. — Knittelfeld: P. Gott-hard kot gvardijan tam; P. Norbert v Hartberg; P. Štefan v Wolfsberg. — Škofja Loka: P. Metod kot gvardijan v Krško; P. Hugolin v Celje. — Schwanberg: P. Hubert, magister novincev; P. Bonifac v Knittelfeld. — Irding: P. Zeno, gvardijan; P. Albert, vikar tam. — Mettersdorf: P. Epifan kot vikar v Muravo. P. Bonaventura v Škofjo Loko.

Morilec vipavskega dekana Erjavca, Viktor Pangerc, ki se nahaja v preiskovalnem zaporu v Ljubljani, je bolan, muči ga stara njegova bolezen — jetika.

Sinoda za duhovščino ljubljanske škofije se je pričela v ponedeljek. Navzočih je nad 350 gg. duhovnikov. Slovesna zborovanja se vrše v stolnici.

Ministrski predsednik baron Beck na Štajerskem. »Slovenski Gospodar« piše: Bralce naše bo gotovo zanimalo dejstvo, da so ekscelencia ministrski predsednik, kakor tudi vsi člani njegove rodbine verni kristjani, ki se ne sramujejo svojo vero očitno kazati in spolnjujejo vestno svoje verske dolžnosti. V svojem gradu na Plevni pri Gotovljah imajo kapelo, imajo vedno tudi svojega duhovnika ter je vsa rodbina ne samo ob nedeljah, ampak vsaki dan pri sv. maši. — Ministrski predsednik je bil sedaj v Gotovljah na 14-dnev-nem dopustu. Misli bi kdo, da je med tem rešen vseh skrbi. Kaj še. Ob času njegovega tukajšnjega bivanja so bili pri žalskem poš-

nem uradu trije poštni uradniki vedno pri brzojavnem stroju do polnoči vsak večer. Poštni sel je po 5—10 krat na dan prenašal brzojavke in pisma s pošte na Plevno in nazaj. Brzojavke so baje večkrat obsegale več sto besed. — Takšen počitek pač ne more biti tako sladek.

Sokoli in ljudstvo. Celjska »Domovina« št. 91., na strani 2. poroča, da v nečem sokolskem društvu na Spodnjem Štajerskem niso hoteli sprejeti nekega moža za člana iz edinega razloga, ker je — hlapec. Nekateri »gospodje« so se sramovali ž njim vred biti člani dotičnega sokolskega društva. Ta dogodek je lepo priporočilo za »Sokola« in za »ljudsko« liberalno stranko!

Skupno delo. Liberalci so v svojih glasilih odklonili skupno delo vseh slovenskih političnih strank pri družbi sv. Cirila in Metoda. Vsled tega nam ne preostane nič drugega, nego da sami pričnemo obrambno delo za naše narodno nevarne kraje. Skrb za to prevzame na Štajerskem S. K. S. Z. v Mariboru. — Rodoljubje, podpirajte socialno zvezo pri tem početju!

Slovenski liberalci so ob volitvah navadno zelo verni. Celo drugače pa, ako so volitve proč. Liberalni slovenski list »Soča« je dne 8. avgusta popolnoma odkrito pisala: »Gotovo je, da prej ali slej odklenka sedanjemu katolicizmu ter da zmaga modernizem«. Tak duh se širi po vseh liberalnih društvih in listih!

V Gorici je imelo svoje zborovanje minoli teden katoliško narodno dijaštvo. Bilo je navzočih okrog 300 mladeničev, ki so imeli jako skrbno sestavljena predavanja. Liberalci so zbog tega vsi poparjeni.

V Velikovecu na Koroškem so zborovali katoliško narodni abiturienti. Nemci so na vso moč pritiskali na vlado, da bi jim bila prepovedala zborovanje, a niso ničesar opravili. Zborovanje dijakov ter igra »Za pravdo in srce« se je izvršilo ob velikanskem navdušenju slovenskega ljudstva, ki je v ogromnem številu prihitelo na shod slovenskih katoliških dijakov.

Dva samoumora sta se izvršila pretekli teden v Ljubljani. Na Turjaškem trgu št. 1 je skočil iz drugega nadstropja skozi okno 47 let stari davkar v pokouju g. Edmund Soklič in je na mestu mrtev obležal. Nesrečnejši je bil na živcih bolan in je storil svoje dejanje v blaznosti. Njegova gospa soproga je par trenutkov prej zapustila sobo, kjer je gospod Soklič mirno ležal v postelji, nakrat pa je čula na cesti kričanje in ko je priletela v sobo, da pogleda skozi okno, videla je, da moža ni v postelji in da je skočil na cesto. Truplo je ležalo tričetrt ure na trotoarju. Ko je došel policijski zdravnik gospod Ilner, so truplo prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Gospod Soklič zapušača ženo in več nepreskrbljenih otrok. — Na pokopališču pri Sv. Križu se je ustrelil g. Josip Soič, uradnik pri Petru Majdiču v Celju. Na neki listek je napisal: Vzrok smrti dr. Keppa, okrožni zdravnik v Velenju. — Zapušača vdovo, ki je b. b. b. v Gabriju pri Celju, in enega otroka. — Iz pisma Soičevega z dne 17. t. m., oddanega na pošto v Ljubljani, koji je dospel v roke gosp. Majdiča, je razvidno, da je bilo vzrok samoumora postopanje celjskega okrajnega zdravnika gosp. dr. Keppa. Soič piše o tem sledeče: »Oziraje se na pogovor z dne 16. avgusta 1908. vam uljudno naznanjam, da sem jaz pri moji pokolnini, katero dobivam iz Nemčije, popolno propadel, dotični akti nahajajo se v roki moje soproge. G. dr. Keppa, sovražzen Slovenec, spoznal me je sposobnega in zdravega (vtiral je 70 %, 36 gl., oziroma 72 K mesečne moje pokojnine), pa ni res, da bi bil jaz zdrav.« Nesrečni Soič je radi tega šel v smrt.

V svarilo dekletom, ki iščejo službe. Pred kratkim je prišla v Celovec 20-letna Godic iz Maribora službe iskat. Ker je bila tu popolnoma neznana, je vprašala nekega moškega, sobnega slikarja, kje da je kaka posredovalnica za službe. Nagovorjeni ji je rekel, da naj malo počaka, da ji bo precej pokazal. Ko je nazaj prišel, je šla ž njim v nadi, da bo kmalu službo dobila. Moški jo je pa zapeljal namesto v mesto, na Križno goro. Ko sta bila bolj na samotni poti, se jima pa nenadoma pridruži še en drug moški, potem jo pa oba zapeljeta s poti, rekoč, da bodo kmalu tam. Nakrat jo pa vržeta na tla ter ji iztrgata denarnico, v kateri je imela 20 kron in uro z verižico, vredno 22 kron, in pa zavoj z obleko ter sta nato zbežala. Dekle je bilo seveda vse preplašeno in jokaje po naključju došlim sprehajalcem pripovedovalo, kaj da se je zgodilo. O tem dogodku je bilo orožništvo takoj obveščeno, ki je zasledovalo po dekletinem opisu napadalca. In res so izsledili drugi dan enega napadalca v osebi slikarskega pomočnika Oberthaler, doma iz Plajberga, in po tem so tudi drugega dobili. To naj bodi v svarilen vzgled vsem dekletom, ki v kakem tujem, nepoznanem mestu iščejo službe. V mestih je vedno dosti varnostnih oseb, ki so dolžne dajati pojasnila na vprašanja.

Sijajni shodi S. L. S. na Primorskem. V Boliuncu je bil 17. t. m. sijajen shod slovenske ljudske organizacije. Prišli so na shod tudi somišljeniki iz Doline in godba od Sv. Ivana. Na shodu je bilo 300 oseb. Prišli so tudi nasprotniki iz Trsta, katere je vodil dr. Mandić, ki je hotel govoriti, a kmetje niso pustili, da bi govoril. Tržačani so morali oditi. Na shodu so govorili: Terseglav, filozof Puntar, župnik Šonc, urednik Čencić, kaplan Vovk. Zvečer so kmetje priredili še en shod. Do druge ure pončiči so govorili razni govorniki ob velikanskem navdušenju. — Isti dan je v Cerkljah zborovala »Kmečka zveza«. O potrebah kmečkega stanu so govorili: dr. Gregorčič, dr. Knaps, kurat Buda in Vl. Ravnihar. Dr. Gregorčiču je shod izrekel zahvalo.

Iz Slovenske Bistrice se poroča: 17. avgusta je tu umrl č. g. župnik Martin Brezovšek v Šmartnu na Pohorju. Pogreb je bil v sredo ob 11. uri dopoldne. Naj počiva v miru!

Kartel pivovarnarjev proti kmetom! Pivovarnarji so podražili pivo in s tem udarili konsumenta. Bajle se jim je posrečilo že v 107 okrajih, da so prodrli z zvišano ceno piva. Zdaj se je pa obrnil pivovarski kartel tudi proti kmetu. Tudi producenta sirovin hočejo izkoristiti in tako žeti na obe strani bogate dobičke. Namen pivovarskega kartela je, da zniža ceno ječmenu in hmelju, in sicer tako, da bi kmet, če se kartelu to posreči, ne dobil niti toliko, kolikor se njega samega stane pridelek. Posebno ko se ograbili proti ječmenski ceni, in praška centrala je razposlala vsem pivovarnam tajno okrožnico, v kateri pravijo med drugim, da naj enotno postopajo in da naj sedaj nobeden ne kupi ječmena, ker je cena dobra. Tako bi prišili kmetu k znižanju cen, in tedaj, če bi bile cene dovolj nizke, hočejo šele kupovati. Pivovarnarji res drže ta dogovor in ne kupujejo nič. Kljub temu pa gre kupčija dobro, ker se ogromno ječmena prodaja na Nemško. Če bo kmet trden, bo ceno vzdržal in se obvaroval škode, kljub vsem poskusom raznih liberalnih mogotcev, oškodovati kmeta na gospodarskem polju.

Lisjak se je pastirja lotil. Pred nekaj dnevi je pasel 11-letni pastir Viljem Johan iz Podreč pri Mavčičah kraj gozda čredo govedi. Naenkrat jo primaha iz gozda star lisjak k čredi in pastirju. Pastir je šel nad pritepenca s šibo. Pri tem se lisjak razleži in se zažene v pastirja štirikrat. Enkrat ga pograbi za rovak, drugič pa za hlačnico. Ko je pastir začel

klicati na pomoč (bežati ni mogel, ker ga noče bole) je prihitelo nekaj žensk in poglano razkačenega rujavca v gozd. Da ni bilo pastirja poleg, lotil bi se bil vsled lakote brezdvomno kakega mladega živinčeta.

Mnogo lisic, jazbecev in zajcev je letos po gozdih in poljih kraj Save v kranjski in smledniški okolici. A tudi prepelice in jerebice se tod ne manjka.

Posojilnica na Dobrni na Štajerskem je kupila nemški hotel Orosel na dorbnjskih toplicah.

Župan Karol Sojer umrl. Iz Ihana pri Domžalah nam je došla bridka vest, da je 14. t. m. nenadoma umrl tamošnji župan, posestnik in gostilničar gospod Karol Sojer v petek ob deveti uri zvečer, v mladeniški dobi 30 let. Gospod Karol Sojer je bil vrl župan, dober gostilničar in vzgleden kmetovalec. Bil je mož čistega značaja, blaga, mirna duša, mož, ki je bil vedno na svojem mestu in je vsakemu brez razločka z veseljem postregel. »S. L. S.« je z njim izgubila vnetega somišljenika, njegovi ožji rojaki Ihanci pa nenadomestljivega župana, prijatelja in dobrotnika. Vrl, blag in kreposten mladenič, počivaj sladko in mirno v Bogu, tebe, bridkožalujoča mati, pa naj tolaži On, ki je nad nami in ki vse previdno in modro vodi.

Dva Slovence v Ameriki povozil vlak. Iz Clevelanda poročajo: Dne 1. avgusta ob 10. uri 30 minut zvečer je vlak povozil pod collinwoodskim mostom rojaka Andreja Malneršiča iz Male vasi, fara Slavina na Notranjskem, in Rudi Anžiča iz Ljubljane. Prvi je bil star 32 let, drugi pa 29. Srečno pa je ušel smrti Jos. Marel, ki je bil skupaj z ranjaka na potu, da bi šli v neko prazno karo spat. Ne vé se dobro, kako da niso zapazili vlaka Lake Shore, ki je pridrivil od zadaj in na mestu usmrtil Malneršiča in Anžiča. Jos. Marel ni zapazil nesreče in je šel brez skrbi spat. Drugo jutro so dobili trupli grozno razmesarjeni. Rudi Anžič je bil pri Nar. Hrvatski Zajednici. Ravno tisti večer sta se sprla z bratom, ki stanuje na Spruce St. Bilo je to prvič, da se je namenil iti spat v karo.

Nevarno je ranil v Clevelandu v Ameriki v prepiru Slovenca Jožefa Lipca pretepač France Hiti. Lipca so prepeljali v bolnico, Hiti je pa pobegnil.

Čudež v Lurdu. Hrvatski listi poročajo, da so dve dni hrvatski romarji v Lurdu bili priča čudežnega ozdravljenja pet let starega dečka Mirka Dolarja iz Medjimurja, ki je bil od rojstva hrom in se ni mogel ganiti; v Lurdu je pa naenkrat začel hoditi.

Dr. Korošec v Sarajevu. 20. avgusta je v Sarajevu državni poslanec dr. Korošec govoril pred hrvaškimi in muslimanskimi delavci.

Odlikovanje. Nadučitelj in šolski nadzorNIK v Postojni, g. J. Thuma, je dobil naslov ravnatelja.

Naš rojak č. g. Cankar, urednik »Hrvatskega dnevnika« v Sarajevu je postal monsignor, to je: tajni komornik sv. očetja Pija X.

Duhovske spremembe na Štajerskem. P. Juvenal Pihler je prestavljen kot pridigar k Sv. Trojici v Slov. Goricah; p. Kasijan Zemljak ostane v Mariboru; preč. g. Janez Bohanec je imenovan dekanom v Šmarju pri Jelšah; č. g. Frane Dobršek, misijonar, je spretet v lavantinsko škofijo. Č. g. o. Engelbert Polak, minorit, je prestavljen z Dunaja v Gradec.

Dr. Matko Laginja, odvetnik, državni in deželni poslanec v Pulju, je 16. t. m. obhajal 25-letnico, kar je prvič v istrskem deželnem zboru izpregovoril v materinem jeziku. Gospodu doktorju tudi naše najsrčnejše čestitke!

Cez 4000 romarjev je bilo zadnja dva praznika na Višarjih, izmed katerih je bilo obhajanih okoli 2700.

Deželni glavar, dvorni svetnik Fr. Šuklje, je šel na dopust. Nadomestuje ga tačas deželni odbornik dr. Lampe.

Slovenski skladatelj Gustav Ipavc umrl. Iz Št. Jurija ob južni železnici nam je došla žalostna vest, da je ondi umrl priljubljeni slovenski skladatelj g. dr. Gustav Ipavc. Naj počiva v miru!

Kranjski vodovod. Ministrstvo za notranje zadeve je dovolilo, da se imenuje vodovod za Kranj in okolico »Cesarja Franca Jožefa I. vodovod«.

Zavedne občine. Proti predrznosti vodstva nove železnice Trebnje-Št. Janž, ki je postavilo nemški napis na postajah na prvo mesto, sta protestirali tudi občini Šmarjeta in Št. Rupert, odločno zahtevajoč slovenskemu jeziku pravice. Tako je prav!

Shodi. V Višnji gori je bilo dne 15. t. m. zborovanje pri županu gosp. Omahnu, ki so ga želeli posestniki, da se posvetujejo, kaj ukreniti zaradi pomanjkanja krme. Udeležila sta se shoda deželna poslanca Mandelj in dr. Lampe. Ker je cena 7 K previsoko nastavljena, se je sklenilo prositi, da se cena zniža. Hkrati se je izrekla nujna potreba, da zviša država svoj prispevek. Podoben shod je bil v nedeljo, 16. t. m., v Zagradcu, kjer so volivci naznanili dr. Lampetu tudi svoje želje zaradi šolskih bremen. Velik shod je bil v nedeljo, 16. t. m., v Ambrusu. Letošnja suša je v Suhi Krajini povzročila veliko bedo. Pomanjkanje vode je bilo tako hudo, da so ljudje in živina od žeje skoro ginili. Ljudstva se je polastil skoro obup. Ker ni krme, se živina odprodaja in težki časi se bližajo, ako ne bo pomoči. Dr. Lampe je obljubil, da zastavi vse svoje moči, da se reši vprašanje vodovoda za Suho Krajino.

Rdeči »sovražnikovi« znaki so se upeljali letos pri vojaki, in sicer jih nekateri oddelki že rabijo pri vajah. Dosedanji beli znaki so bili precej vidni za nasprotnika pri vajah, ker je »sovražnik« lahko že v daljavi zapazil, po novih znakih bo pa to težje spoznati in zato bo treba tudi večje pozornosti.

Novosti (posebno nove muzikalije) iz založbe »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. — Laharnar Ivan Op. 5. Pomladanski odmevi. Pesmi za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. 2 zvezka po 1 K 30 vin. Laharnar Ivan Op. 8. Gorski odmevi. Zbirka moških zborov in četverosplov. II. natis. 2 zvezka po 1 K 50 vin. Laharnar Ivan Op. 10. Planinke. Za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. 2 zvezka po 1 K 20 vin. Laharnar Ivan. Gorske cvetlice. Slov. napevi za četvero in petero mešanih glasov. II. natis po 1 K 50 vin. Laharnar Ivan. Slov. sv. maša. Za mešani zbor za spremljavo orgel. II. natis po 1 K 20 vin. Laharnar Ivan. Šmarnične pesmi. Za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. Po 1 K 30 vin. Laharnar Ivan. Velikonočne pesmi. Za mešani zbor. II. natis. Po 1 K 30 vin. Sattner S. Hugolin Op. 10. Slava Bogu. Mašne pesmi za mešani zbor. Tretji pomnoženi natis. Po 1 K 50 vin., glasovi po 40 vin. Foerster Anton Op. 82. Slovenska sv. maša v čast sv. Cecilije. Za mešani zbor in samospve z orglami. II. pomnoženi natis po 1 K 20 vin. Foerster Anton Op. 100. Šest Marijinih pesmi. Za tri ženske ali moške glasove (ena za dva, štiri tudi za en glas). Prva zbirka Marijinih pesmi. Po 1 K 80 vin. Glasovi po 40 vin.

Foerster Anton Op. 105. Praeludium et postludium na avstrijsko himno za orgle. V proslavo 60-letnega vladanja Njega Veličanstva cesarja Frana Jožefa II. Po 60 vin.

Aljaž Jakob. Mešani in moški zbori. Dosedaj so izšli 4 zvezki po 60 v. Vsebinska IV. zvezka: A) Mešani zbori: 1. Ujetega ptiča tožba. 2. Zakipi duša. B) Moški zbori: 3. Dneva nam pripelji žar. 4. Pri pogrebu.

Vsebinska drugih zvezkov je na ovitku IV. zvezka naznanjena.

Cenik muzikalij je izdala ravnokar »Katoliška Bukvarna«. Cenik je zelo popolen in se odda brezplačno.

Zbirka ljudskih iger. 7. in 8. snopič. Cena 1 K 60 vin., po pošti 1 K 80 vin. Vsebinska: za moške vloge: 1. Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta. Igrokaz v treh dejanjih. 2. Za letovišče! Burka. 3. Občinski tepček. Veseloigra za ženske vloge: 4. Dve materi. Igrokaz s petjem. 5. Nežka z Bleda. Narodna igra. 6. Najdena hči. Igra v treh dejanjih. »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

— **Skušnja gojencev mlekarke šole na Vrhniki** se vrši dne 29. t. m. ob 9. uri dopoldne. Izpit je javen in se ga lahko udeleži vsakdo, ki se zanima za mlekarstvo. Poleg praktičnega delovanja v mlekarni, sirarni in strojarni, se bodo gojence izprašalo iz vseh strok mlekarstva, živinoreje, združništva itd. Obenem se bodo preskušali mlekarški izdelki šole.

»Velika slavnost kranjske dežele«. Pod tem naslovom priredi v nedeljo, dne 13. septembra pevsko društvo »Ljubljana« v vseh prostorih hotela »Union« veliko slavnost narodnih noš. Reditelji sijajnega dunajskega spreveda so razposlali te dni udeležencem kranjske skupine navdušena vabila, v katerih jih vabijo, da se ta dan v svojih krasnih narodnih nošah zberó v Ljubljani. Dobili so že mnogo odzivov, tako da se bo zbralo na tej slavnosti vse, kar je neslo čast in slavo slovenske domovine v svet in na cesarski Dunaj, ljubljansko občinstvo pa bo imelo najlepšo priliko diviti se na izbranih narodnih nošah. Razume se, da je vsaka narodna noša dobrodošla in da onim, ki nastopajo v narodni noši, ni treba, da bi bili ravno člani dunajske skupine. Čim več bo narodnih noš, lepša bo slavnost. Zato vabimo vse, ki imajo narodne noše, da ta dan v narodnih nošah prihite v Ljubljano! Naj bi na vseslovenski slavnosti narodnih noš našli ne samo narodne noše s Kranjskega, ampak tudi slovenske narodne noše iz Koroške, Primorske in Štajerske. O podrobnostih te zanimive slavnosti bomo še poročali. Slavnostni odbor je neutrudljivo pri delu. »Unionovi« prostori bodo zanimivo dekorirani. Na slavnosti bodeta svirali dve godbi, pevski zbori bodo tekmovali z narodnimi popevkami, urejeno bo veliko streljanje na dobitke, urejen bo velik kmečki semenj, sploh bo odbor storil vse, da vse posetnike slavnosti popolnoma zadovolji. V nedeljo, dne 13. septembra torej vsi na prekrasno »Slavnost kranjske dežele« v Ljubljano!

— **O rezervistih.** Paternion, 23. avgusta. Sem so včeraj došli rezervisti 17. pešpolka. Vozili so se od Rakeka 15 ur. V Beljaku je dobil vsak par žlic prav neslane kave. Človek bi mislil, da se po toliki vožnji — zlasti če se vozi v živinskih

vagonih — vendar spodobi nekoliko ur odmora in okrepčila. Pa čujte! Takoj ko so izstopili iz vlaka, morali so v največji vročini in lakoti lezti po strmih pečinah visoko na planine, odkoder so se vrnili šele zvečer ob 6. uri. Ali se je potem čuditi, če ljudje cepajo, kojim pa še obljubujejo zapor. Vaje se bodo sedaj vršile okoli Beljaka; pravijo, da bodo zelo naporene. Pričelo pa je deževati, in če se bodo vaje vršile v dežju, koliko mož se bodo prehladilo in si nakopalo raznih bolezni. Vlada, ali ne vidiš, da ima jetika svoje sejališče ravno na takih vojaških vajah? Zastopniki ljudstva, branite ljudstvo!

— **Prva žrtev prepovedi goldinarske vrednosti.** Konfeksionar Lazar Königstein v Moravski Ostravi je bil zatožen pri glavarstvu, da se poslužuje v svojih izložnih oknih poleg kronske vrednosti tudi še goldinarske. Glavarstvo ga je obsodilo na 5 K globe. — Torej proč z goldinarsko vrednostjo!

lj **O čednih razmerah v mestni ubožnici** govori sedaj vsa Ljubljana. Trdi se, da je v mestni ubožnici toliko uši in stenic, da je že nekaj časa prebivalcem prepovedan izhod. Tako se je mestna ubožnica izpremenila v jetnišnico, v kateri so pa boljše sanitarne razmere. Tako se godi ubogim ljubljanskim meščanom, v dobi »liberalnega napredka«, ko župan Hribar organizira liberalstvo — po deželi. Ali bi ne bilo umestno, da bi v take sanitarne razmere v glavnem mestu nekoliko pogledala vladna zdravstvena oblast!?

Nesreča. 24. t. m. dopoldne se je pri zgradbi jeza ob Grubarjevem prekopu tesar Ivan Danej iz Trzina tako usekal s sekuro v levo nogo, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

Z nožem. 24. t. m. je šel po Krakovski cesti ključavničarski mojster g. Jakob Valand v družbi nekega stolarskega pomočnika in njegove žene. Prisoten železolivar Alojzij Krump, rodom iz Štorov pri Celju, se je s stolarjevo ženo hotel v šali nekoliko potrgati, kar možu ni bilo všeč. Ko se je začel tudi Valand vmešavati v preprij, je Krump potegnil nož in ga zasadil v Valanda. Poškodoval ga je tako, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico. Krumpa so zaprli.

Cenik slovenskih muzikalij cerkvenih in svetnih je izdala ravnokar »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cenik je zelo popolen in se odda brezplačno.

Gorenjske novice.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Dobručeve. Pri nas kakor drugod je veliko škode napravila letošnja dolgotrajna suša. Pridelalo se je dosti manj sena, kakor druga leta, tudi pridelki na njivi so dokaj slabši. Tako zadene vse hudo v prvi vrsti kmetje siromake. Letošnja suša je še posebno pokazala, kako zelo je potreba vodovoda na Dobručeve, ko smo morali vaščani voziti skoro cele mesece slabo pitno vodo iz oddaljenih potokov. Toda tudi v času, ko je dosti vodovja,

je v nekem oziru še dosti slabейše. Nad Dobručevo vasio je razprostrto farno pokopališče. V času deževja se ožive po njem hudourniki, kateri izpirajo v zemlji gniloča trupa. Taka okužena voda doteka tudi v vodnjake skoro cele vasi ter kvari vodo, tako da skoro ni po vsej vasi dobre pitne vode, ki ne bi bila škodljiva ljudem in živini. Tudi v slučaju požara bi skoro ne imeli priprave vode za gasiti, kar bi bilo usodopolno za celo vas. Naj bi pač slavna vlada oziroma odločujoči faktorji pri nji uvideli to ter po mogočnosti tudi naši poslanci naj bi storili, kar je v njih ozirali na resnično potrebo državne in deželnozborske podpore za vodovod na Dobručeve; pa tudi naši poslanci naj bi storili, kar je v njih moči. Tudi drugače se veselo gibljemo v Žireh. Nova farna cerkev bo skoro pokrita. Veličastna stavba bo to. Naj bi vendar vsi zakrknježi spregledali, ter prispevali vsake po svoji moči; neumno strankarstvo naj bi se tu pustilo na strani. — Več posestnikov.

g V Šmartnu pri Kamniku smo imeli v nedeljo, 16. t. m., občinske volitve. Skoro bi bil zmagal liberalizem; toda vsa čast in spoštovanje vam, zavedni krščanski možje, ki ste pripomogli, da je bil izvoljen za župana vrli pristaš S. L. S., namreč Janez Mali, posestnik in trgovec v Šmartnu. Občani, zavedajmo se, da je on katoliško-narodni mož in kupujmo vsi pri njem! Svoji k svojim! Bog živi našega novega župana!

g Iz Ljubna. V nedeljo, dne 23. t. m., je bilo predavanje v župnišču. Govoril je gosp. dr. Val. Rožič o delavskem in kmečkem vprašanju. — Po predavanju se je predstavljala igra: »Dve materi«. Vse igralke so prav dobro igrale. Čast jim in gosp. nadučitelju, ki jih je tako dobro naučil!

g Posestniki občine Domžale smo se dogovorili, da zaradi tako občutne suše, ko se je klaja za živino tako visoko podražila in vse kmetove potrebščine, bomo mleko s 1. septembrom prodajali po 20 vin. liter. Opozarjamo pa, da naj se prodaja na bokal popolnoma opusti.

g Iz Ihana. Ker se zadnjič napovedana veselica »Kato! slov. izobr. društva« ni mogla vršiti vsled nepričakovane smrti gosp. župana, se bo ista vršila v nedeljo, 6. septembra, popoldne ob pol 4. uri poleg Navžarja v proslavo letošnjega trojnega jubileja s sledečim sporedom: 1. Slavnostni govor. 2. Lurški jubilej, deklamacija in prizor. 3. »Svoje glavna Minka«, šaloigra v štirih dejanjih. 4. Srečolov. 5. Šaljiva pošta. — Ker je imelo društvo precejšnje stroške vsled preložitve veselice, se vsi prijatelji društva najljubšeje vabijo, da gotovo prihitijo od blizu in daleč.

g Z Rupe pri Kranju. Mladič z Rupe vabijo uljudno k predstavi, ki jo priredi »knjižnica slovenske dijaške zveze na Suhi« na Rupe v prostorih o. Iv. Strupija. Spored bo sledeči: 1. Aljaž: Na dan. Poje moški zbor. 2. Večerna. Moški zbor. 3. Na straži. Moški zbor s samospevom. 4. Sinovo maščevanje. Igrokaz v treh dejanjih. 5. Ljudska veselica s petjem in šaljivo pošto. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Vstopnina: sedež I. vrste 1 K, sedež II. vrste 60 vin., stojišča 30 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

g Srednja vas v Bohinju. V ponedeljek, 17. avgusta, ravno na predvečer rojstva Nj. Veličanstva, se je slovesno otvorilo podjetje g. Ravhekarija v »Ukanci« — »v koncu« Bohinjskega jezera, — hotel »Zlatorog« z novozidanimi poslopjem, ki ima nadstropje s sobami za stanovanja. Obe stavbi je blagoslovil g. župnik Berlic, nato je povabil g. hotelir udeležence k prijaznemu okrepčilu. Opazili smo več odličnih gostov, tako g. sodnega svetnika Martinaka, g. ravnatelja Pirca, g. Prosenca, g. mestnega fizika iz Prage in še nekaj bra-

tov Čehov in Hrvatov. Iz vseh pozdravov in napičnic se je čul en glas — da imamo zahvaliti edinole podjetnosti in marljivosti gospoda Ravhekarja, da smo dobili Slovenci prvo tako krasno in ljubeznivo zavetišče na rodni zemlji ob tem divnem jezeru. Bog obilno blagoslovi to podjetje in ohrani njegovega gospodarja in vso njegovo obitelj še dolgo let. — Vsakdo mora biti vesel, ko najde v tem rajsko lepem kraju prijazno zavetje pod domačim krovom, bodisi najdrznejši turist ali le navaden zemljan, ki pride občudovat prekrasni bohinjski svet, romantično jezero in bistro Savico. Pot do nje te vodi tik mimo »Zlatoroga«. Okolica je prav podobna kot pri Aljaževem domu v Vratih. Krog in krog te obdaja, zlasti proti jugu in zahodu, venec skalnih vrhov, nič ne moti tihega planinskega miru, »le Savica, hči kraljeva,« ti grmi na ušesa in s prostim očesom jo vsak čas lahko zreš, kako hiti kakor srebrni trak iz skalne votline preko strme stene nizdol. Kdor ima utrujene živce in si želi pošteno odpočiti od napornega dušnega ali telesnega dela, mora tu na novo oživeti na duhu in telesu, ako bi tudi ne hotel. V »hotelu« so na razpolago tudi tople in mrzle kopeli. — Slovenci! Čemu nosimo denar tujcem v daljnji svet, ko nam nudi domača zemlja toliko lepote in udobnosti, pred vsem prekrasni Bohinj s svojim jezerom in tihim zavetjem v »Ukanci«? Podpirajmo kar mogoče novo podjetje, ako nečemo biti »podlaga tujčevi peti«, ako hočemo ohraniti sebi in svojem svetu tla rodne nam zemlje! — Na večer je gorel v proslavo prihodnjega dne velik kres, se vzdigale krasne rakete, vmes pa so donele ljubke domače pesmice v tiho, zvezdno noč. — Zvečer, 18. avgusta, je bila iz istega vzroka na jezeru bajna razsvetljava. — Dne 22. avgusta je došlo mnogo vojakov »alpinskih lovcev«, ki so se ušatorili konci jezera pri »Zlatorogu«. Prišli so z mulami z Goriškega preko gorā čez »Komna«. Nato so imeli strelne vaje. — Ves ta mesec biva ob jezeru deželni predsednik gosp. baron Schwarz. V spremstvu gg. župnikov Berlica in Pibra in srenjskega župana g. Korošca si je ogledal naše planine in šel prav na Vele polje. Zelo se je zanimal za izboljšanje planin. Na Velem polju zgrade velik hlev za živino in sirarno. Napeljan je že tudi vodovod. — Na Kredarici so jeli razširjati kočo planinskega društva. Pritičje bo zidano in bo imelo leseno nadstropje s sobami za stanovanje. Tudi kapelico bodo povečali. Oskrbnik koče, Arh, bi bil kmalu nesrečen. Zadril si je bil v nogo trsko in jo izkušal spraviti ven s šivanko. Bržkone je bila zarjavela in zastrupil si je nekoliko kri, tako da je bil moč v nevarnosti za življenje. Toda trdna njegova narava je zmagala in je zopet zdrav. Vrliga oskrbnika Bog še dolgo ohrani, kajti ž njim bi Kredarica mnogo izgubila. Koča na Kredarici je imela do 21. avgusta že 475 vpisanih obiskovalcev, koča na Velem polju pa okoli 260, precej več kot lani. Nova pot ob vrhah skozi »Čiprije« in v Tošcu je tako zložna, da komaj čutiš, kako se dviga. Iz Srednje vasi prideš do Velega polja počasi v 4 urah. Od Velega polja do Kredarice je dobri 2 uri. — Letina je v obeh bohinjskih dolinah letos prav dobra, posebno kornuza izvrstno obeta. Suša se dosti ne pozna, razen pri senu po rovtih. Dežlja je vedno za potrebo, pa tudi solnca dovolj.

g Iz Št. Vida nad Ljubljano. Svoj čas je »Domoljub« pisal o šentiviških »Sokolih«, ki so govorili, da bodo odslej lahko punice imeli, ko niso pod »kaplanovo komando«, da je še vprašanje, če bodo punice hotele »Sokole« imeti. Da je bilo to vprašanje utemeljeno, pokazalo se je že večkrat. Mi smo se pa o tem prepričali šele minule praznike. Ko je šlo prejšnjo nedeljo neko dekle od krščanskega

nauka, pridružil se ji je neki liberalni petelin, se reče »Sokol«, ter jo pričel nadlegovati s svojimi neslanostmi. Dekle, ki dobro pozna take vrste ptice, je vsiljivega »Sokola« sicer uljudno, ampak odločno zavrnila in mu še prav krepko zasolila, češ: Taki dekletom iz nosa visijo, kot so »Sokol«. No, »Sokol«, olikan kakor vsi, se je za sokolsko čast obnesel na ta način, da je dekleta na cesti dvakrat v obraz udaril. To pa ni edini slučaj pretepanja. Načelnik Poličar sam ima navado, da takole za kratek čas, ko se pelje na kolesu v diru, brez vzroka klofuta dečke, ki se ne morejo braniti. In pri tem se mu posebno dobro zdi, če dečku z enim mahom zbije klobuk, da mu daleč proč odleti ali pa da ga na tla podere. Ko bi svojooliko ohranili zase, bi mi nič ne rekli, a da osrečujejo z njo ljudi, to je, kar nas draži. Kakšno škodo imajo na primer »Sokol«, če gre fant v cerkev? In vendar smo videli zadnjič, da je neki odbornik nagovarjal tovariša, naj nikar ne gre k maši, saj on tudi ne gre, če bi mu ne vsem kaj dal. To je svobodnemiselnost, da se Bog usmili! Pa ko bi bilo to vse! — Zadnji čas so se zarotili, da mora ves Št. Vid vedeti, kdaj in kakšno telovadbo imajo. Uptitje, trobentanje in kravali, ki se okrog polnoči pogosto čujejo po št. Vidu, nam ne predstavljajo civiliziranih »Sokolov«, ampak tolpo divjih razgrajčev. Nekateri starši se sicer tolažijo, da ko mladina doraste, se izmodri. Dvomimo. Kdor v surovosti vzraste, surov ostane! Sicer pa ne bomo čakali, da mladina vzraste. Če ne bo miru, bomo prisiljeni si potom orožnikov zagotoviti nočni počitek. Izkušnja nas uči, da pri nekaterih imajo edino še orožniki in pa špekamra tisto moč, da jih nauči za par tednov manire. — Telovadni odsek v Št. Vidu priredi v nedeljo, dne 6. septembra, svojo drugo javno telovadbo na prostem. Spored: 1. Rajalni nastop. 2. Proste vaje. 3. Nastop naraščaja. 4. Orodna telovadba. 5. Orodna telovadba vadiateljskega zbora. 6. Skupine. 7. Rajalni odhod. Pri telovadbi svira slavna menška godba. Začetek ob 5. uri popoldne. Po telovadbi veselica v dvorani. Prebitek je namenjen za novo javno knjižnico v Št. Vidu. V slučaju slabega vremena se vrši telovadba v dvorani. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

+ Umrl je danes dopoldne ob pol 10. uri dopoldne na Brezovici pri Ljubljani č. g. župnik Anton Žgur v starosti 63 let. Pogreb bo v sredo ob 9. uri dopoldne. Svečila mu večna luč!

Čebelarški shod v Sevcih se vrši v nedeljo, 30. t. m. ob 3. uri popoldne pri »Fertičarju«. Na shodu bo predaval zastopnik osrednjega čebelarkega društva iz Ljubljane.

+ Za pogorelce na Bledu. Poslanec Pogačnik nam poroča, da je ministrstvo dovolilo 5.000 kron podpore za pogorelce na Bledu.

— Domači polk št. 17. na vajah Iz Rateč na Gorenjskem se nam poroča: 10. t. m. je prekoračil c. in kr. pešpolk št. 17. prelaz Koren. Dva bataljona sta se nastanila v Kranjski gori, eden Podkoren, eden pa v Ratečah, tu je bila nastanjena tudi godba in oddelek strojnih pušk. Dne 12. in 13. je imel ves polk na rateškem strelišču ostro streljanje. Druge dneve so se pa vršile vaje med kraji Podkoren, Rateče, Belapeč. Kranjski fantje so se pokazali izvrstne strelce. Pohvaliti jih je tudi treba glede ubranega slovenskega petja, s katerim so si osvojili srca naših fantov in mladenk. Opazil se pa je tudi nekoliko vpliv ponemčenega Celovca. — 17. avgusta je polk odkorakal iz Rateč čez

planine na Bistrico ob Zili, kjer so jih gotovo slovenski Ziljani in Ziljanke radostno sprejeli.

— Radi češpelj smrtnonevarna poškodba. Z Breznice se nam poroča: Miha Mulej, delavec pri železnici, iz Rodinj vulgo »Verbankov« je dne 20. t. m. z nožem težko telesno poškodoval Matevža Golmajerja, posestnika iz Smokuču, ker ga je posvaril ter zahteval, da naj pusti na njegovem vrtu češplje pri miru. Ko jih je trgal Mulej, skoči proti Golmajerju z odprtim nožem ter ga večkrat sune v trebuh, da mu je mrena ven stopila. Takoj poklicani zdravnik je nazaj spravil mreno ter poškodovanca toliko obvezal, da so ga poslali v bolnišnico. Baje bo težko okrevati.

— Gasilno društvo na Breznici je v nedeljo, dne 23. t. m., napravilo v Kuntovi gostilni na Selu jubilejno slavnost v prid bolniške blagajne, ki je jako dobro uspela.

Notranjske novice.

Idrijske novice.

n Nevihla in nesreča. Na Veliki Šmaren in v nedeljo potem je razsajal po naši okolici grozovit vihar z silnim nalivom. Grmelo in treskalo je brez presledka. V nedeljo zjutraj zgodaj, ko so se gasilci iz Spodnje Idrije vračali domov z veselice na Vrhniki, je na cesti proti Godoviču kakih 10 metrov za njimi tresčilo v telegrafično žico ter so se vsled tega konji dveh vozov splašili in vozova preobrnila v rupo poleg ceste. Vsled razbitja šip na eni kočiji sta dobila težke poškodbe načelnik gasilnega društva v Spodnji Idriji, J. Zakelj, na glavi in njegova soproga na roki, ker ji je steklo prerezalo dve žili. Sreča, da je ravno takrat vsled postanka vojakov v Godoviču nahajajoči se vojaški zdravnik hitro prišel obvezat ranjenca, sicer bi bila, posebno soproga Zakeljova, lahko izkrmavela.

n Povodenj. Vsled neprestanega naliva na oba praznika so silno narasle vode. Idrija je stopila čez bregove in prinesla seveda toliko obilo »klavžo« seboj, da bodo imeli gozdarji precej dela, predno bodo spravili ves les iz »lenštata«.

n Nesrečni alkohol je zopet zahteval žrtev v Idriji. V nedeljo, 16. t. m. zjutraj so našli za občinsko hišo v prostoru, kamor spravljajo cestni pometachi svojo robo, na ustih ležečo približno 35 let staro Ano Uršič — mrtvo! Beda je zvodila revo do nezmerne žganje-pitja, katero ji je, kakor navadno, tudi prerano prestriglo nit življenja. — Tedaj proč s strupom alkoholom!

n Novo ravnejšo cesto bode izpeljal cestni erar namesto stare preveč strme od mestne klavnice približno do hiše pekovskega mojstra Lojka. Cesta bo šla na takozvanem »otoku« pri žgalsnici čez cesarski in gospe Trčkove travnik.

n Cesarjev rojstni dan. Jako slovesno se je obhajal tukaj rojstni dan presv. cesarja. V predvečer je godbeno društvo napravilo serenado in zjutraj na rojstni dan pa budnico okoli mesta. Ob 9. uri dopoldne je daroval v župni cerkvi sv. Barbare preč. g. dekan Mih. Arko ob asistenci okoliških gg. duhovnikov slovesno sveto mašo, koje so se udeležili gg. uradniki, pazniško osobje, veteransko in gasilno društvo s svojimi zastavami ter obilno vernega ljudstva. Popoldne ni bilo običajnega koncerta na Zemlji.

n **Zidanje čitalnice.** Čitalniško poslopje tik občinske hiše pridno popravljajo in razširjajo. Kakor se vidi po zidovju, bo v par letih stala tam prav lična stavba.

n **Kristan oživel.** Ne more se premagati lepi Tonček Kristan, da ne bi obiskal večkrat svoje verne ovčice v Idriji, odkar se je podal v Ljubljano. — Seveda, tu pri nas je bilo obilne in mastne paše zanj. Stavim, kar kdo hoče, da jo bode še nazaj primahal v Idrijo, ker mu v Ljubljani gotovo ne cveto tako lepe rožice, kakor so mu cvetele v Idriji.

+ **Nova cerkev v Žireh.** Ker je najmanjša povodenj pridrla v staro župno cerkev v Žireh, odločili so se za novo zgradbo, ki je skoraj dozidana do strehe. Darovani denar pa je pošel, in nevarnost je bila, da se ustavi nadaljno delo. Je pa stara, bogata ustanova domačina Šelaka, namenjena za šolo in cerkev na Ledinici pri Žireh. Vsled opetovanih prošelj je sedaj dovolilo ministrstvo za uk in bogočastje, da se iz te ustanove za novo župno cerkev porabi 60.000 kron.

Iz reške doline.

Naše žveplenke, ki jih je krščansko-soc. zveza založila za obmejne Slovence, ljudje pridno kupujejo. Tako je prav! Priporočamo, da naši somišljeniki hodijo kupovat le v one štacune, kjer te žveplenke prodajajo, kdor nima teh užigalic, ni zaveden naš pristaš! — Nekaj gostiln v Trnovem in okolici že ima naše užigalice izključno v rabi, tudi v Bistrici se dobe v par gostilnah. Prosimo, da naši somišljeniki odločno po vseh gostilnah zahtevajo na mizi naše užigalice! — Glavna trafika v Bistrici seveda o naših užigalicah še nič ne vé. Bomo pa še kaj rekli o nji.

Nekatere trgovce liberalnega kopita silno jezi, ker vedno priporočamo, da naj naši možje v društvo kupujejo. Vse te može bomo razkrinkali. Čez »Gospodarsko društvo« ima tudi mnogo govoriti Ličanov Tone in njegova žena Frana iz Bistrice, češ, kaj bodo »farji« vodili društvo, ki nič ne zastopijo. Tone pa Frana bereta le »Narode«. Ker pa nimata toliko razuma, da bi spoznala, da ni resnica, kar lažejo nasprotniki čez »Gospodarsko društvo«, mislita tudi, da se naši somišljeniki ne ognijo lahko njihove štacune in gredo drugam kupovat. — Tudi Tonetov »konzulent«, doktor Križ, ki vedno pravde povzroča in dela prepire, misli, da je že pozabljeno, da so mu »farji« že dobre kazali!

Zloženje dolgov. Marsikateri posestnik dolguje na večih krajih razne manjše ali večje dolžne zneske. Večkrat smo že slišali, da bi ta ali oni najraje videl, ko bi imel ves svoj dolg le pri enem upniku, kar je najboljši. Marsikateri je že tudi mislil, da bi si izposodil v posojilnici denar in poplačal drugod, a se boji velikih stroškov. Vse tiste posestnike opozarjamo, da se to »prenašanje dolgov« lahko izvrši prav cenim potom, posebno sedaj, ko je v veljavi od 22. februarja 1907., drž. zak. št. 49, novi, takozvani »konverzijski zakon«, ki ima jako velike olajšave v tem. Kdor bi mislil tako zložiti dolg in bi iskal pomoči v posojilnici, naj le pride povprašat v našo posojilnico, ki uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznikov, od 8. do 12. ure dopoldne. Tajnik g. Zajc mu bode rad dal pameten svet!

Katoliškemu izobraževalnemu društvu v Trnovem priporočamo, naj se sedaj začne že pripravljati za igre. Jesen bo kmalu tu. Ljudje pa komaj čakajo, da priredi društvo kako prireditev, ker imajo že naprej zagotovilo, da bodo imeli dobro in pošteno zabavo.

Od Pivke.

n **Bošnjake** smo imeli v Št. Petru, Radohovcivasi in Petelinjah od 11. do 20. avgusta. V kratkem času njihovega bivanja med nami so se nam takoj prikupili. Vedenja so lepega in prijaznega, pa trezni so. Gostilne so malo vedele, da so vojaške vaje pri nas. Zato pa je bilo ponoči res mirno, vse drugače kakor druga leta. Na cesarjev rojstni dan je bila vojaška parada na prostem, sv. mašo je opravil domači kurat.

n **Milijon prometa** dosegla je posojilnica in hranilnica v Št. Petru dne 18. avgusta. V primeri z drugimi leti se kaže letos pri posojilnici velikanski napredek. Prav dober odgovor tistim, ki so ji hoteli škodovati, če ne celo jo še uničiti. Pa ne bo šlo — zakaj, naše ljudstvo se trdno drži svojega zavoda, ki je že marsikateremu pomagal v nesreči. Dolžniki so posebno veseli, ker se je obrestna mera za posojila znižala na pet in pol. Precej stotakov se bo prihranilo najbolj potrebnim — namreč dolžnikom.

n **Pivka je izstopila** vsled zadnjega naliva čez in čez. Škoda je občutna, posebno, če kmalu ne odteče. Najprej je suša vzela skoro vso mrvo, sedaj nam pa voda vzame še otavo. Ako ne bo izdatne podpore, potem bo živimorejec letos največji revež.

n **Izobraževalno društvo v Št. Petru** napravi v nedeljo, dne 30. avgusta gledališko predstavo s petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz raznih krajev Notranjske.

Pristop v »Gospodarsko društvo« je že prijavilo par trgovcev! Kje so pa drugi naši maši trgovci po naši dolini?! Precej jih stevilo jih kupuje le pri liberalnih trgovinah v Bistrici in Trnovem in tako podpira liberalizem v naših krajih! Ti trgovci pa se jim v pest smejejo, češ, proti nam se bifejo v politiki, pa nas le podpirajo. Možje! otesite se teh »Narodovcev«! Prosimo vse naše somišljenike, da resno opomnijo svoje vaše štacunarje, naj kupujejo le v »Gospodarskem društvu«, ki jim bo dobro postreglo z dobrim blagom in pošteno ceno!

n **V Dol. Logatcu** se je zadnjo nedeljo vršila slavnost, ki jo je priredilo tamošnje gasilno društvo v proslavo 60-letnega vladanja presvetlega cesarja. V soboto zvečer je bil slavnostni spreved z bakljado in razsvetljavo. V nedeljo ob 10. uri je daroval poslanec dr. Žitnik sv. mašo s slavnosti primernim govorom. Sv. maše, kakor slavnosti sploh so se udeležila domača in razna druga gasilna društva iz okraja, gosp. okrajni komisar Hofbauer kot zastopnik vlade, gosp. župan Mulley in mnogo domačega ljudstva. Pred gasilnim domom je ob okrašenem cesarjevem kipom gospica Kastelec proslavljala v lepem govoru presvetlega vladarja, nato je zastopnik »Zveze«, g. Petrič, pripel šestim članom bronaste svetlinje v znak Najvišjega odlikovanja za 25-letno delovanje pri gas. društvu. Gospodična Smole je s primernim nagovorom pripela na zastavo nov krasen trak. Med banketom je gasilno društvo svojemu načelniku gosp. Smoletu podarilo krasno izdelano diplomu v srebrnem okviru v znak zahvale za 22-letno načelstvo. Vsa slavnost, pri kateri je sodelovala kamniška godba, se je vršila v najlepšem redu.

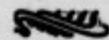
n **Liberalno cvetje na Vrhniki.** Kako lepo to cvetje diši, naj osvetlujejo sledeče vrstice. Ko je imela dne 15. t. m. zveza gasilnih društev na Vrhniki svoj občni zbor ob priliki tridesetletnice vrhniškega gasilnega društva, so bili vabljeni na banket vsakovrstni ljudje brez razlike političnega mišljenja. In to čisto na-

ravno, saj gasilna društva so dobrodela društva, ne pa politična. Toda vrhniški liberalci so se s preziranjem vzdržali udeležitve pri banketu, češ, vrhniško gasilno društvo je preveč »klerikalno«. Kakor je vedno nosil liberalni zvonec na Vrhniki c. kr. notar Komotar, tako se je čutil tudi ob tej priliki pooblaščenega, da govori v imenu vseh svojih sostrankarjev. Ko so ga vabili na banket, je odgovoril: Ne gremo, društvo je preveč »klerikalno«. Vabitelji mu pojasnijo, da društvo ni strankarsko, temveč si šteje v dolžnost, pomagati vsakemu človeku v slučaju sile. A objestni notar odvrne: »Če bi pri meni gorelo, ni treba gasti, klerikalcev ne maram« — nakar eden odgovori: »Hočemo li priliti petroleja?« Kaj ne, kako krasna cvetka z liberalnega polja! — Ko je bila o priliki cesarjevega rojstnega dneva pod milim nebom vojaška maša, je prišel k maši tudi omenjeni c. kr. notar. A dočim smo videli pri sv. maši vse glave odkrite, je notar tik med drugimi imel cel čas med mašo klobuk na glavi, samo pri podzdigovanju ga je nekoliko privzdignil. Tudi, ko je godba zagrala cesarsko himno, je c. kr. notar ostal ves čas pokrit. Celo kmečki ljudje so se nad njim zgledali. Tako dela veleučeni c. kr. notar, ki mu postave, kakor si domišljuje, kar migajo v mazincu. Če se vse ljudstvo zgleduje nad njim, zato se mogočni notar ne zmeni. To so pač lepe liberalne cvetke, ki smrdijo daleč na okoli. — Naše zavedno ljudstvo ima dolžnost, brezobzirno pohoditi to smrdljivo liberalno cvetje. Svoji k svojim!

n **Postojna.** Slavnost, katero so priredili dosluženi vojaki dne 23. t. m. v spomin cesarjevega jubileja, se je obnesla prav dobro. Pri vsej slavnosti je bilo gotovo najlepše obhodo skozi trg. Okrog 400 do 500 samih dosluženih vojakov je korakalo med spremljevanjem godbe iz trga k sv. maši. Veselo je bilo gledati starčke, ki so, dasiravno so že osiveli, ta dan z mladeniško urnostjo hodili korakoma. Čast prirediteljem, čast pa tudi vsem doslužnim vojakom, ki so se tako obilnoštevilno zbrali proslaviti ta izredni veseli jubilej. — V nedeljo, 30. t. m. ob 4. uri popoldne ponovi Marijina družba igro »Na Marijinem srcu«. Ker je igra posebno lepa, se slavno občinstvo opozarja na to prireditev.

— **Jubilejna slavnost dosluženih vojakov postojanskega okraja v Postojni,** predvsem bivših borilcev pri okupaciji Bosne, Radeckijevih vojakov in borilcev pri Kustoci se je včeraj sijajno izvršila, dasi je popoldne nekoliko nagajal dež. Vsaka skupina borilcev je imela svoj oddelek. Nastopila je tudi artiljerija, ki je imela svoje »nove topove«. Na krasnem jubilejnim vozu sta sedela dva najstarejša 90-letna borilca oblečena kot grenadirja, ki sta služila še pod cesarjem Ferdinandom. Spreved je vodil grof Lanthieri, maševal je na prostem č. g. Kovač. Ljudstva je bilo navzočega okoli 3000.

— **V kotel vrele vode je padla Antonija Pajk v Vojskem pri Logatcu** in se hudo opekla. Prepeljali so jo v deželno bolnišnico.

Dolenjske novice.

Belokranjske novice.

d **Črnomelj.** Od tistega časa, ko je črnomeljski gosp. župnik liberalnim študentom in črnomeljskim škricem v Dobličah štreto

zmešal, od takrat ga ti junaki vedno in vedno napadajo in obrekujejo v oni gradaški umazani cunji, ki ji pravijo »Belokranjec«. Vemo dobro, odkod izhajajo oni napadi, zlobni in neumni, ki pa bodo najbolj škodovali Črnomaljem samim. Jako nehvaležne se izkazujejo črnomaljski meščanje svojemu blagemu gosp. župniku, ker mirno pustijo, tako grdo blatiti svojega velikega dobrotnika. Saj je vendar splošen glas, da takega župnika Črnomelj še ni imel. Dobri gospod deluje zastoj pri mestni hranilnici, dočim imajo drugi uradniki jako mastne plače. Le zavoljo župnika ljudje bolj zaupajo novi posojilnici in nosijo svoje novce vanjo. Zaradi železnice je šla deputacija na Dunaj pod vodstvom gospoda župnika itd., sploh je on črnomaljskemu mestu s svojim velikim vplivom že več koristil kot deset Šetinatov ali Kudrov. Za vse to pa taka črna nehvaležnost! Zato pa poslušajte kmetje okrog Črnomlja: Stopite na lastne noge in proč od liberalnih Črnomalčev! Pokažite, da so oni od vas odvisni, ne pa vi od njih! Proč od onih, ki tako sramotijo vašega dobrega gosp. župnika, in ustanovite si lastno kmečko hranilnico in posojilnico! Ne futrajte s svojimi krvavo prisluženimi novci črnomaljske škrbice, ne dajte niti vinarja več v njihove kase in videli boste, kako bodo v kratkem pohlevni in ponižni. Živela torej nova kmečka rajfajzovka za poštene kmete črnomaljske fare!

d Izmisli si je nesramni »Belokranjec« storijo o nekem župniku in učitelju na Belokranjskem, ki sta baje ljudi varala in sleparila s procesijami za dež le takrat, ko je barometer kazal na dež. Zahtevamo, naj ta lažnjivec pove, kje se je to zgodilo!? Belokrajina ni tako velika, saj se iz Kumpmatla vidi vsa, razun poljske doline. Pri tako majhnem kraju se lahko pove ime kraja, če je zgodba resnična. Ako ne pove ime dotičnega kraja, potem ga imenujemo naravnost nesramnega lažnika, ki sam fabricira razne novice, ki so se zgodile le v njegovi razgreti domišljiji. Fej, takemu lažnjivemu listu! Vprašamo ponižno gospoda urednika Mihaela Rožanca, naj pove svojim bralcem, kako je kaj z znano zadevo njegovega oberšefa visokorodnega gospoda Julisa Mazelle? Zakaj je bil gosp. Julče odstavljen od poštarske službe? Ali je morda preveč kašljal? Ko je bil podzemeljski organist zaradi prevelike ljubezni do bližnje (!) odstavljen od službe, so Mazelletove cajtenge točile za njim krokodilove solze in v svoji veliki skrbi za cerkvenega služabnika očitali podzemeljskemu gosp. župniku, da ne pozna ljubezni do bližnjega — vprašamo, ali c. kr. pošto ravnateljstvo tudi ne pozna črnočrnske ljubezni do bližnjega, ker je Julčeta odstavilo od službe? Ka-a-a-aj!? Prosimo točen odgovor, ker bi to posebno rad vedel Vaš koordinator!!

Iz litijskega okraja.

d Prežganje. Znano je, da je letošnja suša prvo krmo skoraj popolnoma uničila. Vlada je obljubila v pomanjšanje bede sramotno podporo 200.000 K za celo Kranjsko. In to še na kakšen način? Glavarstva in županstva so razglasila, da bodo dobili krmo revni posestniki potom »Gospodarske zveze« ali Zveze slovenskih zadrug za ceno 6—7 K meterski stot proti takojšnji plači. Ali je to kaka podpora? Čemu se vlada ozira na liberalno zvezo? Če je v enem okraju samo en liberelec, ima pri vladi ravno tako veljavo ali še večjo, kakor na tisoče kmetov. Ta podpora je le za bogataše in veleposestnike, ako se sploh podpora imenovati sme. Kako bo reven kmet, ki še za sol nima, plačal silno drago krmo, ki bo močnejše še za nič; koliko stroškov bo imel, ko

jo bo moral 5 do 10 ur daleč voziti; stari stot bo prišel na 10 K in še več. Zato se je silno malo kmetov oglasilo za podporo in pravijo, do božiča bomo že imeli, potem bomo živino pobili ali naj pocrka. Za dobro plačane višje uradnike in častnike ima vlada milijone in milijone na razpolago, za revnega kmeta, ki stoji na propadu in lakote gineva pa nima smisla.

d Janče. Pri nas je letos izvanredno veliko sadja, češpelj, jabolk, hrušk; kupci pridite ponje. — Pred nekaj časom se je vršila sramotna pravda nekaterih župljanov proti gospodu župniku pri dež. sodišču. Gosp. župnik so bili obsodeni na denarno kazen, ker je 18 sovražnih prič priseglo, da so govorili na prižnici žaljive besede za nekatere ljudi. Pravda ni še popolnoma končana, govorilo bo še drž. sodišče. Vse postopanje te pravde kaže veliko spridenost, neznačajnost, sirovost, maščevanje gotovih ljudi do gosp. župnika. Kako je to, da ravno sovražne osebe prisegajo proti župniku, medtem ko jih je nad 50 pripravljenih prisesti. Ali ni grdo za Jančarje, da hodijo v zagrizeno liberalno pisarno dr. Tavčarja vsakovrstne izmišljotine govorit, sramotit spoved, misijon itd. in vse to pride potem seveda še nekaj zlagano v brezverski list »Narod«. Včasih so bili Jančarji vsi brez izjeme pristaši katoliške stranke, vidi se pa sedaj, da jih bo sorastvo do župnika pripeljalo v liberalni tabor. To gotovo gosp. župnik za svoje 17-letno neumorno delovanje ni zaslužil.

d Štanga. Pri nas je silno veliko jabolk, tako, da ne vemo kam z njimi, kupci pridite! — Zadnji nalivi so pota silno razdrli, kdo jih bo popravil?

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Novo mesto. Ni še minulo leto, kar je »Domoljub« poročal, da smo dobili novega vikarja preč. gosp. Ign. Zaplotnika, katerega smo prav z veseljem sprejeli. Danes pa vam prinaša žalostno novico, da nas je vsem priljubljeni gosp. vikar zapustil, ter odšel na svoje nove pastirovanje v Kranj. Malo časa je deloval med nami in vendar je s svojo ljubeznivostjo in s svojim neumornim delovanjem nase pritegnil srca nas vseh. Njegov spomin ostane med nami trajen, njegova dela pa so z zlatimi črkami zapisana v knjigo večnega življenja. Prav posebno pa ostane ljubljeni gosp. vikar v spominu otrokom, kateri so se dan na dan okrog njega zbirali; o njem se more reči po pravici: Preč. gosp. Ignacij Zaplotnik, »priatelj otrok«. — Nepozabnemu gospodu želimo obilo božjega blagoslova v njegovi novi službi, veliko lepih vspehov, enkrat pa večnega plačila v nebesih. Naš višji pastir nam je za vikarja poslal semeniškega gospoda Tomaža Klinarja, kateremu se udano poklanjamo.

d Sadna in grozdna razstava v Novem mestu. Kmetijska podružnica novomeška priredi 26. do 28. septembra t. l. sadno in grozdno razstavo, ki naj pokaže, koliko je sadjarstvo v zadnjih 20 letih napredovalo in katere sadne vrste se za dolenjsko stran najbolj priporočajo. Z razstavo naj se pa napravi tudi pričetni korak za razvoj sadne kupčije na Dolenjskem, in zato se razstava priredi v zvezi s sadnim trgov. Opozarjamo vse dolenjske sadjarje in vinogradnike na to razstavo ter jih pozivljamo, da naj se je množično udeležijo, da na ta način pomorejo k nadaljnjemu napredku dolenjskega sadjarstva. Priglasila sprejema kmetijska podružnica novomeška do 10. septembra t. l. Ona tudi daje potrebna pojasnila interesentom glede kupčije in razstave.

d Iz Dobrepolj. Veseli me, da se je glede vodovoda v naši dolini oglašil tako ugleden

mož, kakor je gosp. Šteh. Iz tega se vidi, da vsaj vsi niso tistega mnenja, kakor tisti modrijan v predzadnji številki, ki se na vse kripje brani vodovoda. Drugodi delajo prošnje, pošiljajo deputacije, nadlegujejo poslance, pri nas pa imamo že načrte gotove — a oglašajo se eden in drugi: jaz ga pa ne maram. Za sto let je prišel prepozno na svet. Hotel je nasuti nekaj peska v oči tistim, ki stvari ne razumejo, češ, vse bomo mi plačali. Ali se res ne bi dala napraviti naklada na opojne pijače? In če bi to ne zadostovalo, ali ne bi mogla občina vzeti posojila in ga z nizkimi obrestmi amortizirati? Ali ne delajo tako tudi druge bogate občine, kedar se gre za občini blagor in je treba dovršiti kako večje delo? Če da premožen posestnik 200 ali 300 gld. za svojo kapnico, zakaj ne bi dal par kron na leto za zdravo pitno vodo? Ali ne privošči dopisnik dobre vode tudi revežem, ki nič davka ne plačujejo, in živini? Ali ne bi bila boljša in bolj zdrava, kot sedaj, ko pije tiste umazane mlakuže? Vsako posestvo bi bilo več vredno, če bi bila voda doma in vsi potomci bi bili hvalježi. Zastonj pa seveda ni nobena reč. Požarno brambo imamo, kaj nam koristi, če ni vode! Dopisnik se tolaži, da je nazadnje le dal vodovod »od zgoraj« vode — slaba tolažba! Saj ga je menda vendar letošnje leto prepričalo, da je ta vodovod jako nezanesljiv in nestanovit. Je pač tako povsod! Kedar se dela kaka železnica ali vodovod, pa se oglašajo kak modrijan: čemu tega treba! Zato imamo tudi postajo četrte ure daleč, mesto doma. Upamo pa vendar, da bodo pametni razlogi zmagali. To je v tem oziru naša zadnja beseda, kajti starokopitnežu dokazovati v letu 1908 korist vodovoda je — prazno delo!

d Iz Loškega potoka. Letos je pa res nesrečno leto. Suša, povodenj muči glave gospodarjev, a naše »gospodarske« je pa še posebno zadelo letos. Hude udarce prenašajo in spet jih je eden zadel: ob »cajtnge« so. »Nova doba«, njihovo berilo in časopis, je zdihnila. Res je reva že del časa bolj počasi dihala, a da bo tako hitro sklenila, pa ne bi mislili. Menda ji je bila res že pri rojstvu zapisana zgodnja smrt, zato se ni mogla nič kaj razširiti. Naši »gospodarski« so ji prerokovali, da bo kmalu poplavila celo Kranjsko in da se kmalu ne bo nič drugega dobilo za brati kot »Nova doba«. Oh, kako se človek včasih premoči! Pa ko bi ranjka vsaj mirno sklenila, a kaj, ko se mora za njeno vzgojo in rejo plačati več tisoč kron. Pa se cukajo višji gospodarski, ti daj, jaz nisem bil zraven. Terjajo tudi po naši dolini zaostalo naročnino. Nek hudomušnež se je pri terjatvi pri nas odrezal: Če bom dobival N. D. do konca leta, pa jo bom plačal, drugače pa ne! Pravijo, da z Novo dobo je tudi zdihnila Gospodarska stranka. Pa so nam pred nekaj meseci prerokovali, da bo v Gospodarsko stranko vse vstopilo. Na! Pa je že opešala. Oh kako se časi hitro menjajo. Kaj pravite, če bi jih vprašali, če je vstop v njihovo stranko še prost. Pametnejši tudi pri nas uvidevajo, da v politiki se ni za igrati šeme s predpustno larfo. Zapuščajo vrste gospodarskih in se oklenejo resne ljudske stranke. Tako je prav. Saj mora vsak izprevideti, kam se pride, če se takih »vikših« drži. »Novo dobo« so tudi pri nas zakopali in to je menda zadnje, pa najbolj slavno in zares pametno delo »slavnih« mož.

d Javor pod Ljubljano. Dne 15. avgusta vršilo se je pri nas posvečenje nove župne cerkve in sveta birma po prevzvišenem knezoškofu. Prihiti so prevzvišeni že prejšnji dan in smo jih slovesno med potkovanjem zvonov in pokanjem topičev sprejeli. Neumorno so spovedovali; ob 8. uri se je pričel pomenljivi in ganljivi obred posvečevanja. Le škoda, da je močno deževalo, drugače bi bilo

vse slovesneje in veliko več ljudstva bi bilo. V govoru zunaj in znotraj cerkve so škof pohvalili požrtvovalnost faranov, ki so skozi pet let z delom, blagom in denarjem zidali cerkev: danes vidijo sad svojega truda. Lična je, na hribečku stoječa, zunaj in znotraj oklepšana, po pravilih umetnosti sezidana cerkev, kjer bodo dobivali oni pa tudi pozni njih potomci za stoletja raznovrstne duhovne milosti in dobrote. Največjo zaslugo pa ima brezdomno gospod župnik, ki je svoje telesne, duševne in materijalne moči žrtvoval, da je pri tako pičlem številu faranov, pri znanem ubožtvu, pri neugodnih razmerah v tako kratkem času sezidal cerkev. Hvala tudi vsem tujim darovalcem, ki so pri raznih prilikah iz hvaležnosti do sv. Ane kaj darovali.

d Iz Sodražice. Pretečeno nedeljo je naše izobraževalno in pevsko društvo »Glas« priredilo predstavo »Lurška pastirica«, pri kateri so se dekleta tukajšnje Marijine družbe jako odlikovale. Udeležba pri igri je bila ogromna, mnogo jih je moralo oditi, ker niso dobili prostora. Gledalci so bili s predstavo zelo zadovoljni. Zadovoljne so pa tudi lahko igralke, ker se jim je prvi poizkus tako izvrstno posrečil. Kakor čujemo, se bode igra kaz ponovil ob priliki sestanka dekliških Marijinih družb naše doline, ki bo najbrže na Mali Šmaren popoldne pri Novi Štiti.

Pri odborovi seji »Kmetске zveze v Ribnici dne 16. t. m. se je pooblastil zvezin načelnik, gosp. poslanec Jaklič, da v njenem imenu protestira pri ministrskem predsedniku, da se je za pomoč proti pomanjkanju krme za Kranjsko deželo nakazala tako malenkostna svota in da intervenira pri deželni vladi o načinu razdeljevanja podpore. Kmetje v ribniško-velikolaškem okraju se za to podpora malo oglašajo, ker kmet v tem času nima denarja, da bi seno takoj plačal, pa tudi cena je veliko previsoka, da bi se izplačalo s kupljenim senom krmiti živino celo zimo. Oglašili pa so se za podporo nekateri ljudski izkoriščevalci, ki so vse drugo prej nego kmetje. Na ta način mislijo priti do sena, s katerim bi po zimi in spomladi delali lepe dobičke. Pa takim tičem bo že »Kmetška zveza« gledala na prste in poskrbela, da se jim njihov umazan »kšeit« ne bo posrečil. — Pridelalo pa se je v okraju primeroma precej slame. Živinorejcem bi slama vsaj deloma nadomestila seno, ako bi imeli zadosti otrobov. Pri tej draginji pa je kmetu nemogoče kupovati otrobe. Zato naj vlada preskrbi živinorejcem otrobe po nižani ceni.

— Ogenj. Dobrnice, 22. avgusta 1908: Danes popoldne ob 4. uri je pričela goreti v Stranjah koča po domače Ulepca; rešili so živino, nekaj denarja; koča, slama in klaja je vsa zgorela in pa deklica, štiri leta stara, na vozičku pred hišo. Kako se je zažgalo, se ne vé, ali otroci ali pa v obližji kamnolomci? — Kako potrebna je požarna bramba, katera se je že snovala!

Najnovejši dogodki.

Ponesrečena avstrijska vojna ladja.

Zader, 24. avgusta. Vojna ladja »Wien« je zavozila v vrhvarškem pristanišču na skale.

Sporazumljenje med Poljaki in Rusini.

Lvov, 24. avgusta. Poljski in rusinski voditelji so se zadnji čas zaupno posvetovali, kako premestiti nasprotstva

med Rusini in Poljaki. Položaj je zdaj sledeč: Poljska krakovska stranka, v kateri ima namestnik dr. Bobrzinski veliko vpliva, je za spravo in jo pospešuje. Nacionalni demokrati, ki jih vodi dr. Głabinski, se še niso izjavili, a žele spravo. »Poljska ljudska stranka« še nasprotuje nekaterim točkam sprave, a upajo, da poravnajo nasprotja. Med Rusini ne pride v poštev ruska narodna stranka. Ukrajinci in rusinski radikalci pa zahtevajo enakopravnost. Dejansko je že vsa zadeva tako dozorela, da se o spravi posvetujejo rusinske stranke 1. septembra, poljske pa začetkom septembra.

Izpremembra srbske vlade.

Belgrad, 24. avgusta. Velimirovičeva vlada se je preosnovala v koalicijsko ministristvo. Mladoradikalci so dobili tri ministre, in sicer je postal Saročič stavbeni, Timotijevič justični in Glavinčič trgovinski minister.

Demolirana avstrijska gostilna v Solunu.

Solun, 24. avgusta. V Solunu so bile minuli teden velikanske demonstracije. Šlo se je za volitve. Del demonstrantov je zbežal v kafe restavrant »Oybos Palas«, katerega gospodar je Avstrijec. Drugi demonstrantje so napadli restavracijo ter razbili vse šipe in opravo. Več oseb bilo nevarno ranjenih. Končno je napravila policija red.

Mladoturki proti vrnitvi Bosne in Hercegovine in proti srbski bosanski propagandi.

Carigrad, 24. avgusta. Carigradski mladoturški odbor kakor tudi v Carigradu došli predsednik solunskega mladoturškega odbora Refik beg s člani odbora, ki so došli v Carigrad, izjavljajo slovesno, da je napačno poročila »Temp-sa«, češ, da se bo pečal turški državni zbor z bosanskim vprašanjem in da bo zahteval Bosno nazaj. Mladoturški odbor noče osvojitev, marveč zgolj reforme v Turčiji. Odbor bo poročilo dementiral in delal na omejitve srbske propagande v Bosni.

Hrvaška na interparlamentarni konferenci.

Več članov hrvaško-srbske koalicije pod vodstvom predsednika koalicije Tuškana in predsednika hrvaške delegacije v Budimpešti, dr. Medakoviča, se poda na interparlamentarno konferenco v Berlin, da tam spravi v razgovor hrvaško vprašanje. Tudi Björnson bo na konferenci zagovarjal hrvaške pravice.

Italija proti Avstriji.

»Prager Tagblatt« piše, da ima Italija popolnoma izdelan načrt ofenzivnega nastopa proti Avstriji. Italijanska armada bi prodirala ne iz Trsta čez Ljubljano na Dunaj, marveč iz Trsta in z Reke čez Zagreb proti Budimpešti. O ugodni priliki bi se Madžari združili z Italijani proti Avstriji. Ta načrt da je znan v dobro poučenih krogih.

VELIKANSK POŽAR V CARIGRADU.

Carigrad, 24. avgusta. Včeraj ob 2. uri popoldne je pričelo goreti v Stambulu.

Gorelo je do 3. ure zjutraj. Vse griče carigradske še sedaj objema dim. Požar je bil velikansk. Pogorelo je 30 turških oddelkov mesta. Število zgorelih hiš je več tisoč, nekateri pravijo, da je zgorelo 6000 hiš, med njimi mnogo prodajalnic, bazarov in mošej.

DVA IMPOZANTNA KRŠČANSKOSOC. PROTISHODA PROTI SHODU »EDINJAŠKI« NJAŠEV V BOLJUNCU

Trst, 24. avgusta. Shod Mandičevega političnega društva za Istro v Boljuncu kot protishod proti naši veselici zadnje nedelje v Boljuncu, se je preklavno vršil. Od liberalcev je bila izdana parola, da se pusti na shodu govoriti vsakega, le Terseglava ne. Stari Mandič in dr. Mandič sta pripeljala iz Trsta okoli 100 ljudi, 80 drugih je bilo iz Koprščine in drugih krajev, komaj 30 pa je bilo pri Mandiču domačinov. Naši Boljunčani in Dolinci so izdali parolo, da »Edinjaški« shod ignorirajo, da ne pride od kakih izgrediv, pa so priredili en protishod v Dolini in enega v Boljuncu. Na shodu v Dolini je bilo 250 oseb ter so govorili urednik Čenčič, kaplan Vovk, član »Zarje« Kovač, člana »Danice« Mazove in Šilc, domačini Strajn, Marec in Faneč. V Boljuncu je bilo na našem shodu nad 100 oseb ter so govorili Terseglav, Mekinda, Piščanec, Križman, Mislej in pozneje tudi iz Doline došli Čenčič. Na liberalnem shodu se je hujskalo proti »emisarjem iz Ljubljane« in je neki govornik dejal: »Kadar pridejo, obrnite jih in pokazite jim pot nazaj v Ljubljano«. Ni čuda, da dr. Mandič ni hotel dati zadostne osebne garancije za varnost na liberalnem shodu. Nemašujoči duhovnik Mandič je na liberalnem shodu prisegal pri živem Bogu, da bo varoval vero do konca življenja. Proti 9. uri zvečer so se vračali zadnji ostanki liberalizma ob smehu Boljunčanov in Boljunc nazaj v Trst. Neki liberalci so nahujskali, ko so v zadnjem trenutku izvedeli, da sta se vršila dva sijajna protishoda in da sta govorila Terseglav in Čenčič, okoli 30 liberalnih Boljunčanov. Ko sta prišla Terseglav in Čenčič v hišo nekega našega posestnika prenočevati, prišla je ta družba pred hišo in upila, da bo zažgala hišo, ako Terseglava ne vržejo vun. Jožef Ota je vrgel blato v Marijino podobo pred hišo, ter bo zato dobil plačilo pred sodiščem. Gosto kamenje je letelo na hišo v temni noči. Celo proti spalnici, v katero sta šla Terseglav in Čenčič, je letelo kamenje. Orožništvo je zapisalo, da sta najbolj razgrajala Jožef Slanc p. d. Rikca in njegov sin Miho. Zadnji kamen je priletel v spalnico ob 1 uri 5 min. zjutraj ter je bil tako velik, da bi bil lahko povzročil smrtno nesrečo, ako bi koga zadel. Končno so razgrajali odnehali. Pred shodom je Mandič prišel prosit ekspozita Šonca, a seve brez uspeha, ker je bilo dogovorjeno, da se liberalne shode ignorira. Uspeh včerajšnjih dveh protishodov je ta, da ustanovimo v kratkem v Istri zopet nekaj novih izobraževalnih društev, septembra meseca se pa ustanovi »Tržaška slovenska kršč.-socialna zveza«.

Iz raznih krajev.

Š V eni noči dva človeka rešili. V smrtni nevarnosti sta bila v noči od 16. na 17. t. m. v Laškem hlapec Pašk in v pivovarni uslužbenec delavec Kitak. Padla sta v narastlo vodo ter se držala le še na nekkih vejah. Rešili so jih iz vode stražnik Herman, čevljar Drozko, čuvaj Krainz in železniški uradnik Kitak.

— **Jubilej v Varaždinu.** Varaždin bo praznoval prihodnje leto sedemstoletnico, kar je postal kraljevsko svobodno mesto. S pripravami za redko slavnost so že pričeli.

— **Pretep med Italijani in Hrvati na Reki.** Dne 20. t. m. zvečer je v neki krčmi na Reki prepevalo šest Hrvatov hrvaške pesmi, kar jih napade kakih 30 Italijanov. V pretepu je bil nek Italijan težko poškodovan. Policija je posredovala in zaprla dva Hrvata. Po zaslišanju so jih zopet izpustili.

Podkupljivi sodniki. V Londonu na Angleškem je bilo po 21-dnevni obravnavi obsojenih 10 okrajnih sodnikov zaradi podkupljivosti na večletne ječe in visoke denarne kazni.

Sport v šoli. Na Francoskem je predložila naučna komisija državnemu zboru memorandum, v katerem izvaja, da se današnji način telovadbe ne obnese, in da bi bilo bolje zameniti jo v višjih razredih z narodnimi igrami, a ne z angleškim športom, čigar se udeležuje samo manjšina učencev. — Tudi na Švicarskem skušajo zabraniti prehudo negovanje športa. Eugen Schock, ki je deloval kot učitelj v angleškem deškem penzionatu in bil pozneje učitelj v Bazileji, je prednašal v društvu telovadnih učiteljev o »footballu«, o igri, ki se je danes udomačila v vsej Evropi. Za odrasle je dobra, a nikakor ne za neodrasle. Šport upliva tudi na нравnost. Učenci postajajo razposajeni in preveč častilakomni. Športna tekmovanja, ki jih uprizarjajo športni klubi ameriških vseučilišč, ne končajo nikdar brez nezgod in ubojev. Mnogi učenci pozabijo radi športa na učenje. Telesne vaje ne smejo biti enostranske, ampak morajo uriti vse telo in s tem tudi dušo. — Treba je torej takšnih iger, ki bi mogle zanimati odraslo mladež.

O japonski telovadbi piše L'educateur moderne, da se ravna ista po dveh načelih: 1. Telovadba otroka ne sme utrujati. — 2. Otrok mora vedeti na fiziološke posledice različnih kretanj, da se zna ravnati pri lastnih vajah.

Župnija na morju. Iz veleškofije renške na Francoskem odhaja vsako leto na tisoče ribičev na morje. Celo tja do novega Fundlanda in do Islanda jadrajo loviti treske. Dolgi osem mesecev jih obdaja vedna smrtna nevarnost. Kako hudo jim je, ako jih napade tam na širnem morju bolezen ali se jim približa celo smrt. Siromaki hrepene po dušni in telesni pomoči, a kdo jim jo da? Krščanska ljubezen je vsestransko skrbna in izumljiva. Za uboge, zapuščene ribiče se je osnovalo posebno društvo v Bretagni. Društvo za mornarje, inozemske in islandske, si je

kupilo velik parnik, ki spremlja povsod ribiče, kadar so na lovu. Kjerkoli se ustavi, zakotvi se oni parnik sredi te plavajoče morske župnije, broječe okrog dvatisoč ladij. Na njem je bolnica, cerkev in stanišče za duhovnike, zdravnike in strežnike. Ribiči dobivajo tam vsega, kar potrebujejo za dušo in telo. Velikemu parniku je pridružen manjši — njegov sel, ki vedno šviga križem po morju. On prinaša razna naznanila, privaža zdravnike, dovaja zbolele. Kadar koli zaplapol na kaki ribiški ladiji bela zastava, takoj hiti parniček tja. — Mnogo renških ribičev se zelo vestno pripravlja na nevarno pot na morje. V primorskem mestu St Servant, kjer biva okrog 15 tisoč ribičev, je velika hiša za duhovne vaje, na katere zahaja vsako leto po 400—500 ribičev. Ne navadna je njihova pobožnost. O duhovnih vajah obnavljajo krstno obljubo, obetajo slovesno, da hočejo ostati zvesti sveti veri. Meseca listopada se vračajo domov in zopet se z duhovnimi vajami zahvaljujejo Bogu za ribji lov in srečno vrnitev.

Krčmarica ustrelila fanta. V občinski krčmi v Nuštru na Hrvaškem so dne 10. t. m. vaški fantje z dvema stražnikoma pili in se veselili pozno v noč. Tudi krčmarica Mara Simič in njena služkinja sta bili dobre volje. Nazadnje je krčmarica spodila goste ter zaprla vrata. Ko je prišla v svojo spalnico, zapazi v poltemi moškega, ki se ji bliža. Vprašala je — tako ona pravi — dvakrat, kdo da je, in ker je neznanec molčal, je vzela revolver ter sprožila en strel proti tujcu. Potem se je vrnila v gostilno, kjer sta bila še stražnika, vzela svečo in se vrnila v svojo sobo. Slišala je še, kako je neznanec, ki so ga prepoznali za 16 let starega Ivana Daljca, edinega sina ugledne hiše v Nuštru, klical: »Burga (dekle) ubi me«. Potem se je zgrudil na tla. Nekoliko nejasni slučaj preiskuje sodišče.

Tudi ponesrečen zrakoplov. Iz Greenwicha, Conn., v Ameriki, poročajo: Farmer Arish Wheeler si je izdelal par velikih peroti, o katerih je upal, da bo letel po zraku kakor ptič. Da te peroti preskusi, je potem, ko si jih je pritrdil na hrbet, odšel na streho svojega hleva, toda od tu je padel naravnost v reko Mianus, kjer bi prav gotovo utonil, ako bi mu njegov sosed še o pravem času ne prišel na pomoč. Wheelerju je v glavi zavrelo, ker je v novejšem času vedno čital poročila o raznih zrakoplovih in poleg tega je bilo zadnje dni tudi neznosno vroče. Ko je padel v vodo, se je njegovo navdušenje za zrakoplovstvo ohladilo.

Koliko ljudi umre vsako minuto? Nekdo je izračunal, da umre na celi zemlji na leto 50 milijonov ljudi, to je na dan 137 tisoč, na uro 5700, na minuto 95.

Avstrijski prestolonaslednik se udeleži nemških cesarskih vojaških vaj in bo gost nemškega cesarja v gradu Urville na Lotrinškem.

— **Zastrupiti se je hotela** v Trstu 20 let stara Viktorija Perjevec, a so jo rešili.

— **V morje je padel** v Trstu 69 let stari težak Andrej Fernetič in utonil

g. Vsi udeleženci dunajskega jubilejnega cesarskega spreveda, ki so dobili pozive na slavnost narodnih noš, ki bo v Ljubljani dne 13. septembra, naj takoj odgovore in naznanijo svojo udeležbo. Tudi drugi, ki imajo narodne noše, naj pridejo! Slavnost naj bo v ponos naši deželi!

Podpora živinorejcem. C. kr. poljedelsko ministrstvo je dne 24. avgusta t. l. dalo zopet kranskim živinorejcem 300 tisoč kron podpore za nabavo krme. Cela podpora znaša torej zdaj 500.000 kron.

Kupujte vžigalice
„Slovenske krščanske socialne zveze“
z napisom:
„V korist obmejnim Slovincem“.
Zahtevajte jih povsodi!

Velika oblika teh vžigalic, ki se rabijo navadno v domačem gospodarstvu, ima takole zunanost:

Mala (žepna) oblika teh vžigalic pa je na eni strani taka:

Dve roki oklepati slovensko trobojnico. Na vsaki strani pa je lipov cvet.

Druga stran pa je taka:

Slovinci, kupujte vžigalice le v škafličkah, ki imajo tako zunanost!

Kratkočasnice.

Pametna misel. Urška: »Kaj praviš Neža, kaj naj storim, miši mi vso smetano polijejo?«

Neža: »Mačko postavi zraven.«

Mutast je bil. Ob cesti je sedel berač, ki je imel tablico, na koji je bilo zapisano, da je mutast in da ima doma štiri otroke. Mimo pride mala Francka in pravi svoji mami:

Poglej reveža, ki je mutast in ima še štiri otroke.«

Muteč: »Oprostite — tu je pomota; otrok imam pet.«

Razlaganje sv. pisma: V neki gostilni sta sedela Blažov Janez in Bočkov France. Oba sta bila že precej na »auf«. Kar naenkrat udari Blažov Bočkovega po licu in pravi: »Ako te udari kdo po levem licu — nastavi mu še desnega.« — ter ga udari še po drugem. Bočkov, ne bodi len, ga udari na vsako lice po dvakrat, rekoč: »Ako ti kedro kaj da — glej, da mu vrneš dvojno.« V sosedni sobi je bila večja družba iz trga. Ko zaslišijo to pokanilo, pride eden izmed njih pogledat, kaj da je. Kmalu pride nazaj in pravi: »O, nič posebnega ni; tam v oni sobi si dva razlagata sv. pismo.«

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 22. avgusta.

69, 78, 66, 22, 73.

Dunaj, 22. avgusta.

42, 68, 21, 49, 64.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 25. avgusta.

Pšenica, domača	22.50
Rž	18.—
Oves	18.—
Ajda, črna	20.—
Ajda, siva	19.50
Proso, rumeno	16.—
Proso, belo	18.—
Ječmen	16.—
Pižol, rdeč, novi	30.—
Pižol, koks, novi	32.—
Pižol, mandalon, novi	30.—

Tehnica decimalka za 300 kilogramov se poceni proda na Opekarski cesti v Ljubljani, Male čolnarske ulice št. 9.

Ako hočete svoje dete

imeti zdravo, veselo in duševno se živahno razvijajoče, dajte mu **dr. Hommel-ov** Haematogen. Ne dajte si pa usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj! 1935 26-1

NESTLÉ-jeva

moka za otroke

Priznano redilno sredstvo

Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolna želodca.

Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.

Knjižica: Otroška hranitev zastoji pri NESTLÉ

Dunaj I. Biberstrasse 11.

Knorr-ova riževa moka

kot dodatek k mleku zelo izdatna, lahko prebavna hrana za otroke in ob enem preizkušen dodatek za puđinge in fino pecivo

Posov, kmetice in dekleta!
V moji lekarni prakti, katero tavišujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rnat las, to je **Kapflor** št. 11. Isti deluje, da postanejo lasje gosti do glavi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončiča 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Juršič, lekarnar, Pakrac št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej, ali s poštnim povzetjem b 2730

Gozdnega manipulanta in delovodjo,

spodobnega, vestnega in treznega iščem za novo parno žago v Krupi pri Banjaluki v Bosni. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj ali v 14 dneh. 1963 2-2

Ivan Božić, Geroovo preko Rakeka.

Vabilo

na

izvanredni občni zbor

Kmetijskega društva v Metliki

v četrtek, 3. septembra ob 9. uri dop. v društveni prodajalni.

DNEVNI RED:

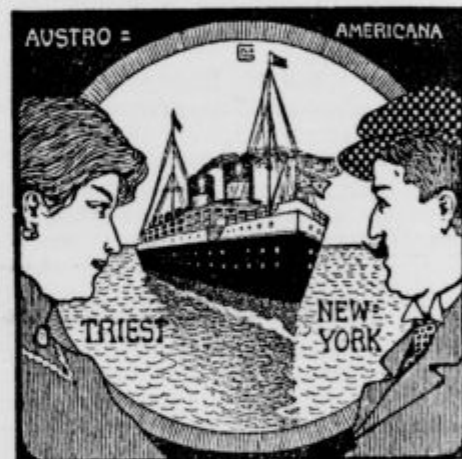
1. Poročilo o izvršeni reviziji.
2. Sprememba pravil.
3. Dopolnilna volitev načelstva.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov. 2043 1-1

Naprod: j je več rodovitnih večjih in manjših posestev v najlepših krajih slov. Koroške.

Ob enem sta naprodaj tudi dve dobro idoči s posestvi ter vsemi premočnimi in živino. Cene posestev so jako nizke. 1707 5

Čenjeni kupci naj se blagovolijo obračati na **Fr. Kamnikarja — Celovec, Victringerstrasse I, a.**

Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo prevozni naj se obrnejo na **Simona Hineleka** v Ljubljani Hodošvorske ulice 20. Vsačvrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga s omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Redni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonič A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonič J. Sušnik l. r., podpredsednik.

„ČAS“

znanstvena revija, izhaja
10 krat v letu in stane po 5 K
na leto. Naročnino prejema
upravnštvo v Ljubljani.

Leposlovni mesecnik

„Dom In Svet“

stane za celo leto
K 10.— Naroča se v
Ljubljani.

Odlíkovan, Ustanovljeno 1870
Vse vrste lovske puške,
dvocevki, risanice, tro-
cevki, samokresovi, se ku-
pi najceneje z najvišjim po-
roštvom naravnost od to-
1289 varne orožja 52 12

Anton Sodja,
Borovlje, Koroško.

Bogato ilustrirani ceniki
zastoj in franko.

Priložnostni nakup!

Namesto K 20.—, samo K 3.50
(30 000 komadov prodanih)

stane lepa „Gloria“ srebrna s plombo
36urna anker-remontirna žepna ura,
primo kolese z lepim glavir. okrovjem s sek.
kazalcem in lepo pozlač. ali posrebr. verižico
z obeskom, natančno izdoča za samo K 3.50
Dalje ponujam pozlačeno, 36urno (vele-
prima švicarsko kolese) remont. uru z lepo pozlačeno verižico
za samo K 5.—. — Za vsako uru triletno pismo jamstvo.
Po povzetju pošilja:

Izvoz tur KOHANE, Krakov št. 48.

Na neuglašene denar nazaj. — Krogli so naročili po dvakrat.

4 posestva

eno v obsegu nad 250 oralov in tri v obsegu po
nekaj nad 100 oralov, vsako s poslopjem in obdelana
ter ležeča v rodovitnem kraju **Istre** ob istrski že-
leznični Trst-Buje so pod ugodnimi pogoji **naprodaj**.

Na vsakem posestvu se nahaja veliko nasadov ameri-
kaniških trti; eno posestvo je prav ugodno za kakega
trgovca z vinom. 1939 3—3

Natančneje poizvedbe pri g. **Edvardu Do-
lencu**, veleposesniku v **Orehku pri Pre-
stranku**, ali pa pri g. **dr. Mateju Pretnarju**,
odvetniku v **Trstu**.

1917 5—3

Naprodaj je HIŠA

z gospodarskim poslopjem in zemljiščem na Kup-
ljeniku. — Lastni vodovod, veliko sadnega drevja,
gozdov, travnikov. Redi se pet goveje živine. — Več
se izve pri **Ivanu Kunčiču**, lesnem trgovcu na
Mlinem, pošta Bled.

Učenec

za mizaraki obrt se sprejme pri **Andreju
Kregarju**, mizarškem mojstru v **Vižmarjih**
pri **Št. Vidu** nad **Ljubljano**. 1908 3—3

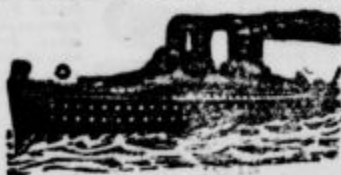
Zastoj pošiljam cenik

šivalnih strojev in koles
iz kojega si naročite nov, dober in lep
šivalni stroj že od 38 kron naprej. ::

Lorenc Rebolj

1805 5

Glavni trg v **Kranju**.

**V Ameriko
in Kanado**

najzložnejša,
najcenejša in
najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Panonija 8. septembra, Karpatija 22. septem-
bra, Ultonija 29. septembra 1908

iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in
najlepši parnik sveta), 5/9., 3/10., 24/10. — Ma-
vretanija 12/9., 10/10.

Pojasnila in vožne karte pri **Andreju Odiassek**, Ljub-
ljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

priloga svoje velike zaloge
najraznovrstnejših klobukov, č-
lpadrov in čevljev, kakor tudi naj-
lepših ter najfinjših čevljev.

Na prodaj je

lepo posestvo

z vsem gospodarskim poslopjem ter tudi, ako se takoj odda, s
poljskimi prideiki. Zemljišče je lepo arondirano in obsega
okoli 28 oralov njiv, travnikov, pašnikov in gozda. — Posestvo
leži v prav lepem vzvišenem prostoru, pol ure od farne cerkve
tristrit ure od postaje Zatične. 2051 1—1

Proda se takoj pod jako ugodnimi pogoji ter se je ogle-
siti pri **MILANU LAMPERT** na **Muljavi**, pošta **Krka-
Mulja a. Dolenska**.

Kraljestvo Satko.

Technikum Hainichen.

1704 Stroj za elektr. inžen., tehn. in poslovoje. o
Prva tehn. strok. šola za trgovce. Prgr. zast. —
Delavnice - učilnice.

SANATOGEN

neobhodno potrebna krepilno in ovs-
ševalno sredstvo za vse, ki se počutijo
:: slabe in utrujene, kakor tudi ::

za nervozne in slabotne.

Silajno potrjen od več kot 7600 profe-
sorjev in zdravnikov. Dobiva se v le-
1729 karnah in drobtinah. 6—1

Brošure razpoložljive franco in zastoj
:: Bauer & Co., Berlin S. W. 48. ::
Glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj L. ::
:: Fleischmarkt L. ::

Vsled reduciranja produkcije se proda

500 tucatov rjuh brez šiva

150/200 cm velikih, obrobljenih, prve
kakovosti, šest kosov za K 14.30.

Priloge: 200 rjuh za hotelske in koralizirne

Krasne novosti flanel, barhenta, ce-
fira, oksforda, damasta. Posteljino,

namizno perilo itd., le boljše kaka-

3055 vosti. Vzorec zastoj. 52—1

Posebni: Nevestine oprave, tudi

: gotove, od 100 do 15.000 kron.

: Tkalnica platna in bombaža :

br. **KREJCAR**, Dobruška, Češko.

Naročite cenik ur

zlatnine in srebrnine,
ki ga pošljem zastoj in po-
1376 štnine prosto. 26 11

Velika zaloga ur, samo
švicarskega izdelka. Vsaka ura
je natančno preizkušena in se
jamči. — Ne naročate ur od
tujih židovskih tveč, ampak
obrnite se na tvečro

FR. P. ZAJEC,

urar in edini zastopnik švicarske to-
varne ur. — Ljubljana, Stari trg 20.

Kje se dobe najboljši poljedelski
stroji, kakor mlatilnice, gepeljni,
čistilnice, prede za sadje i. t. d.?
1703 Edino le pri: 26—5

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta
štov. 1., Valvazorjev trg štov. 6.

In zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz
najboljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni,
ker se istih proda na tisoče in tisoče ko-
madov in se ravno radi tega, ker se jih iz-
deluje v velikih množinah, dobivajo po
nizkih cenah. Moji stroji so povsod
jako priljubljeni. Obračajte se na
mojo tvečro pri nakupu **stabilnih po-
trebštin**, portland-cementa, travert, že-
lezniških šin in druge različne železnine
in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

POZORI! ČITAJ! POZORI!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih
zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom
vporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih,
prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju,
astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuber-
kulozi itd.

Delovanje izborne, uspeh siguren. Cena je
franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 v.,
3 steklenice 5 K 80 v., po povzetju ali če se
pošlje denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne
pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od
P. JURIŠIČA, lekarnarja v **Pakracu št. 65**
(Slavonija.)

Najboljši češki izvor!

Ceneno posteljno perle!

1 kg novega, sivlega, skublje-
nega, dobrega goslega perja
2 K; 1 kg boljega 3 K 40 v.,
polbelega 2 K 80 v., belega
4 K, belega skubljenega 5 K 10 v.,
1 kg izredno finega, snežno-
belega, skubljenega 6 K 40 v.
in 8 K; 1 kg sivlega puha 6 K
in 7 K; 1 kg belega puha 0 K;
najfinjši prani puh 12 K. — Pri odjem 5 kg se pošlje franko.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega,
jako trpežnega, rdečega, modrega, be-
lega ali rumenega nanking-bla, 1 pernica, 180 cm dolga,
116 cm široka, z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm
široka, napolnjena z lepim, mehkim račjim perjem 16 K, z
široko finim polpuhom 20 K, z najfinjšim sivim puhom
24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine
3 K, 5 K 50 v., 4 K. — Za neprimerno denar nazaj. Zamenjava
dopustna. Pošilja proti povzetju od 12 K višje franko **S. BENISCH**
v **Děšenici št. 71 Čechy**. — Ceniki zastoj in franko.

Proda se

2047 4—1

enonadstropna hiša

v nekem trgu na Notranjskem. Priprava je za kako
trgovino ali obrt. — Cena okroglo 5000 kron. **Da
se tudi v najem.** — Pojasnila daje upravnštvo
„Domoljuba“.

